

Universitetsliv
2007

KU's stjerneprogram

I november 2007 uddelte Københavns Universitet 350 mio. kr. til 20 stjerneprogrammer. Et nyt initiativ, hvor forskere gennem fakulteterne kan søge midler til eksisterende eller nye forskningsområder. Der kan søges op til 5 mio. kr. om året i op til 5 år.

De 20 første modtagere af stjernebevillinger er:

- **Professor Ulrik Gether:** Biomolecular scaffolding of neutrontransmitter receptors and transporters (BioScaRT)
- **Professor Michael Sørensen:** Statistical methods for complex and high dimensional models
- **Professor Carsten Rahbek:** Center for Macroecology and Evolution - How to explain distribution of life on Earth
- **Professor Thomas Bjørnholm:** Single molecule nanoscience
- **Direktør Kristian Helin:** Epigenetics and cancer
- **Professor Jacob Weiner:** Evolutionary agroecology
- **Lektor Jette Sandholm Kastrup:** Ionotropic glutamate receptors as targets for structure-based drug research
- **Lektor Kim Ryholt:** Canon and identity formation in the earliest literate societies
- **Professor Carsten Elbro:** Development of speed in reading
- **Lektor Jens Elmegård Rasmussen:** The roots of Europe – language, culture and migrations
- **Lektor Lene B. Oddershede:** Dynamic genetics
- **Professor Eske Willerslev:** Copenhagen High Throughput Sequencing Facility
- **Professor Jesper Grodal:** Symmetry and deformation
- **Adjunkt Martin Bizzarro:** Stardust to planets – unraveling the origins of the solar system
- **Professor Claus Bundesen:** Integrated visual attention research
- **Professor Christian Schultz:** Economic policy in the modern welfare state
- **Professor Ole Wæver:** CAST: Centre for Advanced Security Theory
- **Professor Lars Hviid:** Membrane topology and quarternary structure of key parasite proteins
- **Professor Henrik Clausen:** Copenhagen Center for Glycomics
- **Professor Troels Engberg-Pedersen:** Naturalism and Christian semantics

Bestyrelsesformandens årsberetning	Det første år i det fusionerede KU	4
Forskning	Blodets alkymister	6
	Chokolade – fyldt med udvikling	8
	Manden der vil finde liv på Mars	10
Universitet	Når 700 forskere brainstormer	12
	K for klima, kongres og KU	14
	Livets andet sprog	16
	Et skelsættende år for studiemiljøet	18
	Nyt liv i gamle bygninger	20
	Kræftforskning i verdensklasse	21
Uddannelse	Billedkunst for ørerne	22
	Uddannelsen til samfundets top	24
	En undersøisk søjlehave	26
	Verdens første bæredygtige rustur	28
Erhvervssamarbejde/innovation	Skønhedskonkurrence for arbejdsgivere	30
	Ekspertter i nysgerrighed	32
	En ny slags iværksættere	34
	På OPP-tur til København	36
Formidling	Forskningsbaseret fodbold	38
	Oplyst naturnat	40
	Forskere udstillet levende	42
Universitetets opbygning	Organisation 1. februar 2008	44
Økonomi og statistik	Nøgletal – Endnu flere kloge hoveder	46

Det første år i det fusionerede KU

Det fusionerede Københavns Universitet havde i sit første år en særlig overgangsbestyrelse. Bestyrelsen vedtog universitetets nye strategi – *Destination 2012*. Efter 2007 kan fusionen betragtes som gennemført: KU er ét samlet universitet med otte fakulteter.

I 2007 havde Københavns Universitet en særlig overgangsbestyrelse. Den hidtidige bestyrelse blev udvidet med repræsentanter for de to fusionspartners bestyrelser. Det gav en meget stor bestyrelse på 17 medlemmer, men da alle var indstillet på at udvise stor disciplin i arbejdet, fungerede det godt.

I foråret 2007 vedtog bestyrelsen strategien for Københavns Universitet, *Destination 2012*. Rektoratet var både drivkraft og pennefører i processen, som førte til gode diskussioner i bestyrelsen og mellem bestyrelsens medlemmer og rektoratet. Undervejs i processen var der en bred skriftlig høring på universitetet. Der blev desuden holdt et åbent møde med ansatte og studerende på KUA.

Bestyrelsen forhandlede en ny udviklingskontrakt med Videnskabsministeriet i 2007. Under henvisning til fusionen havde ministeren anmodet samtlige universiteter om at udarbejde en ny udviklingskontrakt, der skulle gælde fra 2008-2010. Den hidtidige udviklingskontrakt blev dermed forkortet med et år og udløb den 31. december 2007.

KU styrer således efter sin strategi og bestræber sig samtidig på at opnå udviklingskontraktens resultatmål. Bestyrelsen vurderede imidlertid, at der var behov for at fremhæve de

strategiske udviklingslinjer, der er fokus på i *Destination 2012*. Bestyrelsen har derfor bedt rektoratet om i 2008 at udarbejde et udkast til en handlingsplan, der skal indeholde en række målepunkter for virkeliggørelsen af de strategiske tiltag. Denne handlingsplan forventes vedtaget tidligt i efteråret 2008.

En af fusionsbetingelserne var, at der skulle udarbejdes nye vedtægter. Bestyrelsen valgte at tage udgangspunkt i vedtægterne for det gamle KU og foretog de nødvendige ændringer heri som følge af fusionen og de tre ændringer af universitetsloven, som Folketinget vedtog i foråret 2007. Et af temaerne under vedtægtsdrøftelserne var bestyrelsens størrelse og sammensætning. Det blev besluttet, at bestyrelsen per 1. januar 2008 igen skulle bestå af 11 medlemmer.

De seks eksterne bestyrelsesmedlemmer blev udpeget af den samlede bestyrelse på et møde i efteråret 2007, og resultatet af valget til de fem interne bestyrelsesposter blev offentliggjort sidst i december 2007.

Bestyrelsen godkendte åbningsbalancen for det nye KU i foråret 2007 og vedtog det første samlede budget for hele KU i december 2007. I Universitetsliv 2006 blev den politiske aftale om globaliseringsmidlerne til forskning omtalt. Københavns Universitet så frem til at få et bedre grundlag for en

FOTO: HEINE PEDERSEN

langsigtet planlægning og investering i forskning og undervisning. Men en række besparelser trækker i modsat retning af de øgede forskningsmidler.

Københavns Universitets samlede årsbudget er omkring 6 mia. kr., hvoraf godt 4 mia. kr. er finanslovsbevillinger. I det forslag til finanslov, der forelå i december 2007, steg KU's bevilling med 25 mio. kr. fra 2007 til 2008. Et pænt beløb, men dog kun 0,4 procent af det samlede budget. Det er vigtigt, at universitetsbefolkningens og offentlighedens forventninger til de fremtidige finansieringsmuligheder afstemmes med de faktiske forhold.

Fra 2008 betragtes fusionsprocessen som gennemført, selv om der selvfølgelig stadig er en række projekter, der skal endeligt på plads. Men både omverdenen og vi selv skal nu til at opfatte KU som ét universitet med otte fakulteter og ikke længere som en fusion af tre tidligere universiteter. ■

Bestyrelsesformand Bodil Nyboe Andersen

Bestyrelsen 2007 – vigtigste beslutninger

6. februar 2007

Åbent møde med universitetsbefolkningen om strategien, der forinden var sendt i høring på universitetet.

21. marts 2007

Bestyrelsen vedtog KU's strategi – *Destination 2012*.

18. april 2007

Bestyrelsen godkendte årsrapporterne fra det gamle KU, den tidligere Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) og det tidligere Farmaceutiske Universitet (DFU).

25. september 2007

Bestyrelsen godkendte campusplanen og åbningsbalancen for det nye KU.

Bestyrelsen godkendte også KU's udviklingskontrakt og gav rektoratet og bestyrelsesformanden mandat til at forhandle med Videnskabsministeriet.

9. november 2007

Bestyrelsen udpegede de eksterne bestyrelsesmedlemmer per 1. januar 2008.

18. december 2007

Bestyrelsen vedtog budgettet for 2008.

Bestyrelsen godkendte KU's vedtægter per 1. januar 2008.

FOTO: SØREN HARTVIG

Henrik Clausens opdagelse af enzymer, der kan konvertere alt blod til blodtype O, blev udnævnt til et af verdens 10 største videnskabelige gennembrud i 2007.

Professor Henrik Clausen er en af hovedkræfterne bag fundet af to enzymer, der nemt og billigt kan omdanne blodtype A og B til den eftertragtede blodtype O. Gennembruddet kan sikre blodbankernes forsyninger, spare penge og forebygge fatale fejlbehandlinger.

Blodets alkymister

Hvert år bruger blodbanker verden over mange ressourcer på at skaffe tilstrækkelige mængder blod af blodtype O. Mens blodtyperne A og B er lette at få fat i, er blodtype O en mangelvare i de fleste blodbanker. Stort set alle mennesker kan tåle blodtype O, og derfor er det altid den, der bliver brugt i akutte situationer, hvor der ikke er tid til at undersøge patientens blodtype.

Hvis blodtype O blev brugt ved alle blodtransfusioner, kunne man undgå de komplikationer, som fejlbehandling med blod kan medføre – og dermed spare liv.

– De fleste mennesker er bange for at blive smittet med hiv, hepatitis og andre infektionssygdomme, når talen falder på blodtransfusioner. Men faktisk er risikoen for at få komplikationer som følge af fejlbehandling med blod endnu større, fortæller professor Henrik Clausen fra det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Kan redde liv

Manglen på blodtype O skyldes bl.a. et overforbrug ved akutte situationer. Det er som regel også i disse situationer, at der sker fejlbehandling med blod. Det kan fx være i en situation, hvor en patient kommer ind på hospitalet med et skudsår og straks bliver kørt til operationsstuen. Læger og sygeplejersker

arbejder på højtryk for at redde patienten, og i den pressede situation får personalet taget en forkert blodpose. I Danmark koster den fejl ét liv hvert andet år, i USA mere end ti om året.

Problemet er da også særlig stort i lande, der som USA har mange forskellige befolkningsgrupper. Ofte dominerer en bestemt blodtype i de enkelte befolkningsgrupper, og det er ikke nødvendigvis de samme befolkningsgrupper, der giver og modtager blod.

Det perfekte enzym

Manglen på blod af blodtype O satte Henrik Clausen og hans forskergruppe sig til at finde en løsning på. Antigenerne for blodtype A og B udgøres af et enkelt suktermolekyle, som personer med blodtype O ikke har. Dette suktermolekyle kan med enzymer fjernes fra overfladen af blodceller – dét opdagede Jack Goldstein allerede i 1982.

Problemet var bare, at det enzym, han brugte til at omdanne blodtype B, ikke var særlig effektivt. Til hver blodpose skulle der bruges for 4.000 kr. enzym (1-2 gram), hvilket gjorde det umuligt at anvende metoden i praksis.

Henrik Clausens forskergruppe definerede således først, hvordan det perfekte enzym skulle se ud, og begyndte der-

Nr. 4 i verden

Det amerikanske teknologi- og innovationsmagasin Wired har kåret Henrik Clausens opdagelse som nr. 4 blandt de 10 største videnskabelige gennembrud i 2007.

Copenhagen Center for Glycomics

Henrik Clausen er leder af ICMM's Center for Glycomics, som netop har fået et af KU's stjerneprogrammer. Forskningsgruppen forsker i komplekse kulhydraters mangedannede biologiske funktioner – fra blodprodukter som universalblod til biomarkører for sygdomme.

efter at lede efter det blandt 2.500 bakterier. Ved at screene bakterierne fandt de frem til to enzymer – ét for henholdsvis blodtype A og B – der begge er skånsomme over for røde blodlegemer, som kun reagerer på blodtype A og B, og som effektivt kan omdanne blodtype A og B til blodtype O.

Tusind gange mere effektivt

De to enzymer er op til 1.000 gange mere effektive end Goldsteins enzym, så med disse enzymer kan man omdanne en blodpose til blodtype O for blot et par kroner.

– Fordelen ved vores fund af de to enzymer er først og fremmest, at vi kan fjerne risikoen for fejlbehandling med blod. Men opdagelsen kan også spare blodbankerne mange penge. De behøver ikke længere bruge så mange ressourcer på at finde blod af type O, men kan bare omdanne det A- og B-blod, de har i køleskabet, til blodtype O, fortæller Henrik Clausen.

På den måde kan blodbankerne samtidig undgå et stort spild af blodtyperne A og B, hvoraf meget i dag må kasseres, fordi det passerer holdbarhedsgrænsen på 42 dage.

Den nye metode er nu ved at blive testet i kliniske forsøg i USA og Norge. Det forventes, at blodbankerne kan begynde at bruge den om fire-fem år. ■

Årskrønike 2007

Et udpluk af begivenheder fra året, der gik, på Københavns Universitet.

- 1.1. Fusionen mellem Danmarks Farmaceutiske Universitet, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og Københavns Universitet træder i kraft. Københavns Universitet er dermed Skandinaviens største universitet – målt på antallet af forskere. Med fusionen får universitetet to nye fakulteter: Det Farmaceutiske Fakultet og Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer.
- 1.1. Overlæge, dr.med. Anne Tybjærg Hansen, Klinisk Institut for Diagnostiske Fag, tildeles sammen med tre andre europæiske partnere et *Specific Targeted Research Project* (STREP)-legat fra EU's 6. rammeprogram på i alt 24 mio. kr. til projektet HDLomics. *Functional genomics of inborn errors and therapeutic interventions in high density lipoprotein (HDL) metabolism.*
- 9.1. Der holdes internationalt kickoff-møde for et forskningsprojekt om byudvikling, som Københavns Universitet har fået 7 mio. euro til at lede. 31 partnere fra 15 lande deltager i projektet, som skal hjælpe med at skabe en afbalanceret udvikling af de europæiske byregioner, hvor man både tager hensyn til miljø og udviklingsmuligheder.
- 10.1. Dansk svinekød skal blive ved med at være i topklasse, så kødet fortsat kan konkurrere på kvaliteten frem for prisen. Derfor deltager Slagteriernes Forskningsinstitut i et af de mest omfattende EU-forskningsprojekter om kød nogensinde. Projektet, der har et budget på 150 mio. kr., skal ledes fra Danmark af professor Anders H. Karlsson, Institut for Fødevarer videnskab på Det Biovidenskabelige Fakultet.
- 15.1. Ny efteruddannelse på Center for Kulturanalyse ved Københavns Universitet starter. Uddannelsen skal koncentrere sig om interaktive og digitale medier og har modtaget midler fra Undervisningsministeriet. Målgruppen er dansklærere på ungdomsuddannelserne. Det er cand.mag. Nicolai Knudsen, som skal udvikle og realisere efteruddannelsen i løbet af 2007.
- 15.1. Lektor Jógvan Isaksen fra Nordisk Forskningsinstitut modtager en hæderspris – *Heiðursgáva Landsins 2006* – ved en sammenkomst i Nordens Hus i Tórshavn. Jógvan Isaksen får prisen for sin indsats i det færøske kulturliv, hvor han både har virket som en skattet forfatter og som forlægger.

Chokolade – fyldt med udvikling

Gæring i trækasser er den enkle vej til chokolade af en langt bedre og finere kvalitet. Det fandt professor Mogens Jakobsen og hans forskerteam fra Det Biovidenskabelige Fakultet ud af, da de i samarbejde med deres afrikanske partnere fra Cocoa Research Institute of Ghana undersøgte kakaobønnens gæringsproces.

Den traditionelle gæringsproces foregår ved, at kakaobønnerne stables i kegleformede bunker på jorden og dækkes til med blade fra kagebanantræet. Det giver en ujævn iltning – i modsætning til gæring i trækasser, hvor den mere ensartede iltning giver et produkt af en højere kvalitet.

Metoden er godt nyt for søde tænder i Danmark og andre lande, der importerer kakaobønner fra Ghana, men i høj grad også for de afrikanske bønder, der kan udnytte deres råvarer bedre og få en højere pris for deres produkter. Anvendelsen af trækasser foregår i dag på en forsøgsstation, som skal sprede metoden ud til de ghanesiske kakaobønder.

Bedre fødevarer til forbrugerne og højere indtjening for de afrikanske producenter. Det er perspektivet i den indsats, danske forskere gør for at styrke fødevarer-ekspertisen i Afrika. Det har bl.a. ført til en ny metode, der kan bringe Ghanas kakaokvalitet op i verdensklasse.

Fordelene ved at bruge trækasserne er så enestående, at Mogens Jakobsen kontaktede Toms A/S for at dele den nye viden med chokoladeproducenten, der køber alle sine kakaobønner i Ghana. På Toms er man ikke i tvivl om, hvad denne viden kan bruges til:

– Gæring i trækasser giver en bedre kvalitet, som på sigt vil give os en bedre chokolade. Vi tror, at vi kan fremstille en chokolade, som er lige så god som den, der fremstilles af de caribiske ædelsorter, som bruges til at fremstille de fineste og dyreste chokolader i verden, fortæller Jesper Møller, adm. direktør på Toms. Han håber, at Toms allerede i 2008 kan præsentere forbrugerne for den nye chokolade.

Uddannelse og akkreditering

Forskerteamets vigtigste indsats i Afrika handler dog ikke direkte om kakaobønner og -bønder, men om at uddanne forskere på et højt internationalt niveau. Siden 1997 har teamet

uddannet otte ph.d.er, som alle er vendt tilbage for at bruge deres viden til at forbedre fødevarerproduktionen i deres hjemlande – og fem nye er på vej. Det faglige niveau er så højt, at de afrikanske forskere står som førsteforfattere på i alt 40 artikler, der er offentliggjort i anerkendte internationale tidskrifter.

Den seneste ph.d.-studerende er James Parkouda fra Burkina Faso, der forsker i, om man kan bruge baobabtræets frugter i fødevarerproduktionen. Også danske studerende har glæde af samarbejdet. De får nemlig mulighed for at opholde sig et par måneder hos de afrikanske partnere.

Et andet vigtigt resultat af det dansk-afrikanske samarbejde er opbygningen af det ISO 17025-akkrediterede laboratorium Food Research Institute. Forskerteamet har fra bunden indrettet laboratoriet med det rette analyseudstyr og uddannet personalet i at foretage kvalitetskontrol efter ISO 17025-standard.

Laboratoriet består i dag af ca. 100 medarbejdere, som tilbyder analyser til landets fødevarerindustri. Mogens Jakobsen er initiativtager til og hovedkraften bag akkrediteringen, som blev opnået i maj 2007.

Bedre vilkår for bønderne

Det personlige engagement er en stærk drivkraft bag forskerens indsats og resultater. Mogens Jakobsens hjerte banker for Afrika, og han kan ikke forlige sig med den uretfærdighed, han oplever:

– Afrika bliver traditionelt betragtet som leverandør af billige råvarer, som vestlige producenter køber, forarbejder og sælger til forbrugerne med store avancer. Ved at forske i afrikanske afgrøder og opbygge et akkrediteret laboratorium kan vi garantere de vestlige aftagere produkter af en høj kvalitet og samtidig sikre afrikanerne en højere pris for deres varer, fortæller Mogens Jakobsen, der de sidste 10-15 år har arbejdet på at forbedre vilkårene for de afrikanske bønder. ■

Toms måske på vej til Ghana

Samarbejdet med Toms har ført til, at Toms nu overvejer at etablere egen produktion af chokolademasse i Ghana. Virksomheden har – med støtte fra Danidas Public Private Partnership Program – ansat en ghanesisk ph.d.-studerende til at forske i kakaobønnens aromakomponenter.

Ved at gøre kakaobønnerne i trækasser opnår ghanesiske producenter et bedre produkt – til gavn for dem selv, Toms og danske chokoladeelskere.

19.1. Mennesker tænker sandsynligvis ikke kun med hjernen, men også med rygmarven. Det viser nye forskningsresultater, der offentliggøres i det internationale tidsskrift *Science*. Bag de overraskende resultater står to forskere fra Københavns Universitet: professor Jørn Hounsgaard og post-doc Rune W. Berg.

19.1. Københavns Universitet lancerer et nyt internationalt stjerneprogram, der støtter fremragende forskning med 65-75 mio. kr. om året over de næste fem år. Hvert forskningsprojekt kan maksimalt modtage 5 mio. kr. om året, og adgangskortet bliver projektets videnskabelige kvalitet – blandt andet bedømt af internationale fagekspertes.

23.1. Kulturminister Brian Mikkelsen afslører vinderen af *Årets Historiske Bog 2006*. Med over halvdelen af de samlede stemmer går æren – og de 25.000 kr. – til professor, dr.phil. Hans Bonde, Institut for Idræt, der har skrevet bogen *Fodbold med fjenden* – om dansk idræt under besættelsen.

25.1. 11 forskere ved Københavns Universitet hædres med eliteforskerpriser og millionbeløb til forskning. To af de 11 forskere modtager Videnskabsministeriets store EliteForsk-pris på 1 mio. kr. De to modtagere er: professor Dan Zahavi, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling og professor Rasmus Nielsen, Biologisk Institut. De øvrige ni forskere modtager Det Frie Forskningsråds Ung Eliteforsker-pris.

25.1. Cand.mag. Henning Bro modtager årets arbejderhistoriepris for sin ph.d.-afhandling *Boligen mellem natvægterstat og velfærdsstat*, som han forsvarede på SAXO-Institutet ved Det Humantiske Fakultet i 2006.

26.1. Startskuddet til KU's alumneforening lyder.

26.1. Danmarks Grundforskningsfonds første professorat i islamstudier blev tildelt Jørgen S. Nielsen (foto) fra University of Birmingham, England. Temaet, som Jørgen S. Nielsen skal beskæftige sig med, er Islam i Europa. Jørgen S. Nielsen bliver professor ved Center for Europæisk Islamisk Tænkning på Det Teologiske Fakultet. Ved samme lejlighed tildeler fonden et professorat til John Robert Couchman, leder af Afdelingen for Biomedicinsk Videnskab, Imperial College, London. Professoratet placeres ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

FOTO: HEINE PEDERSEN

Manden der vil finde liv på Mars

FOTO: SØREN HARTVIG

Det har været et godt år. To artikler i Science og én i PNAS. Tre gange mediestorm, siger professor Eske Willerslev og forklarer:

– Mediestorm er, når du har to mobiltelefoner med på toiletet. I fire dage bliver du kimet ned af medier fra hele kloden. CNN, NBC, New York Times – dem alle sammen. 50 gange om dagen giver du dem den samme forklaring, og efter fire dage er du træt. Men så holder det også op.

Vi er på Biologisk Institut i et kontor, som antyder, at Willerslev har andre interesser end design og indretning. Hen over bordet, mellem papirbunker og tømte coladåser, ligger en kolossal knogle. ”Mammut,” siger Eske Willerslev med et nik.

I knogler, under permafrosten og i gamle jordlag ligger dna-spor efter fortidens mennesker, dyr og plantearter, og den nye teknologi har skabt afgørende gennembrud i mulighederne for at forstå og dokumentere livets og jordens historie.

Willerslev og hans 23 mand store forskningsgruppe, Ancient DNA and Evolution, arbejder i et felt, hvor store nye erkendelser kommer hurtigt i disse år. Ifølge avisen Ingeniøren er Eske Willerslev den danske videnskabsmand, der havde den største internationale gennemslagskraft i 2007.

Eske Willerslev finder ny viden om livets historie i gammelt dna under permafrosten. Det gjorde ham i 2007 til en af Danmarks globalt mest omtalte forskere.

Nye svar i gammelt dna

– I 2007 offentliggjorde vi en artikel om indlandsisens bortsmeltning under seneste globale varmeperiode, hvor temperaturen i Grønland var fem grader højere end i dag. Mange har ment, at isen i det sydlige Grønland smeltede helt bort den gang. Vi viste, at noget af isen blev tilbage. Så var der mediestorm, fortæller Eske Willerslev.

Det var der også efter den artikel, hvor forskningsgruppen berettede om fundet af verdens ældste dna fra en levende organisme – en bakterie. Under permafrosten fandt de velbevaret bakterie-dna, som er en halv million år gammelt, og som kommer fra en levende celle. ”Den slags fund kan godt få en til at overveje, hvad aldrig er,” siger professoren.

– Lige nu har vi to artikler til peer review. I den ene undersøger vi, hvad der skete med de store pattedyr. Hvorfor forsvandt mammutten, sabelkatten og det uldhårede næsehorn? Folk

Eske Willerslev har fundet verdens ældste bakterie og er ved at vende op og ned på Amerikas historie. I 2007 blev han den danske videnskabsmand, der tiltrak sig størst international opmærksomhed. Han foretrækker at forske i "relativt store spørgsmål". Liv på Mars kan blive det næste.

siger, at det skete for ca. 11.000 år siden, og nogle mener, at det var menneskets jagt, andre at det var klimaændringer. Men der er aldrig nogen, som har kvalificeret den debat, siger Eske Willerslev.

– Tidligere var forskerne henvist til de knogler og aftryk, de kunne finde. Men nu kan vi jo ud af jordprøver se, om en mammut på et tidspunkt i historien har været på et bestemt sted. På samme måde kan vi følge de første menneskers vej ind i Amerika. Den almindelige antagelse er, at der ikke var mennesker i Amerika før for 11.500 år siden, og at det var asiatiske typer, som kom først – ifølge nogle forskere fordi de var på jagt efter mammuter.

Den forklaring afkræfter Eske Willerslevs nyeste forskning (offentliggjort i foråret 2008), der har analyseret indtørret menneskelig afføring, som viser sig at være 14.300 år gammel.

– Vi kender nu dna-resterne i afføringen fra de første mennesker i den del af verden og kan konkludere, at de nulevende indianeres forfædre var de første, der befolkede Amerika, siger Eske Willerslev.

Next stop Mars?

Ifølge Eske Willerslev åbner de nye erkendelser og analysemetoder forskningsmæssige perspektiver, der rækker endnu videre end livets historie – på jorden.

– Når du kan finde en halv million år gammel bakterie på jorden, hvad kan du så finde på Mars? Vi skal en del længere tilbage end en halv million år, før der var et klima som muliggjorde liv, som vi kender det. Omvendt er permafrosten koldere på Mars end på jorden, og det bevarer bakterierne i live længere. Måske er det muligt at finde en levende bakterie eller spor efter dna-baseret liv. Vores forskningshold er førende inden for analyser af fossilt dna, så det kan godt være, at vi bliver spurgt, vurderer Eske Willerslev.

I så fald er han ikke den, der siger nej tak.

– Bliver man den forsker, der beviser, at der på et tidspunkt har været dna-baseret liv på Mars, har man vel ydet sit bidrag til forskningen og menneskeheden, siger han med et smil. ■

30.1. Københavns Universitet og medicinalvirksomheden NeuroSearch indgår aftale om et fælles 5-årigt industriprofessorat inden for hjerteforskning. Industriprofessoratet er en ny stillingstype ved Københavns Universitet, og industriprofessorerne ansættes i en delt stilling mellem Københavns Universitet og en virksomhed. Formålet er at skabe mere synergi mellem grundforskning og anvendt forskning. Danmarks første industriprofessor bliver Morten Grunnet, leder af afdelingen for hjertefysiologi hos NeuroSearch.

5.2. Socialdemokraternes leder, Helle Thorning-Schmidt, taler ved et arrangement i festsalen, hvorefter der er debat om studiemiljøet på Københavns Universitet med Studenterrådet og prorektor Lykke Friis. Københavns Universitet starter dermed en tradition med semester-kick-off for de studerende, hvor aktuelle temaer bliver sat til debat.

FOTO: LIZETTE KABRÉ

7.2. Internationalt banebrydende forskning – ledet af professor Carsten Rahbek fra Biologisk Institut – sætter spørgsmålstegn ved den gængse opfattelse af, at fordelingen af artsrigdommen på kloden alene bestemmes af nutidens klima. Forskningen er publiceret i det anerkendte videnskabelige tidsskrift *Science*.

8.2. Det er lykkedes et internationalt forskerhold at finde den genetiske kode i stærkt nedbrudt plantemateriale. Den nye teknik kan blandt andet bruges til at opklare mord, kortlægge dele af fortidens klima og forbedre fødevarer sikkerheden. Professor Eske Willerslev fra Center for Ancient DNA and Evolution har deltaget i projektet.

14.-24.2. Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) viser i samarbejde med den indonesiske ambassade, den thailandske ambassade og Københavns Rådhus udstillingen *Tsunami Afterwards: Reconstructing Lives*. Udstillingen er baseret på en samling af værker af studerende ved Sydøstasiastudiet og vises i rådhushallen på Københavns Rådhus.

14.2. Det bliver fremover en meget hurtigere proces at analysere dna fra forhistoriske dyr. Den danske ph.d.-studerende Jonas Binladen har udviklet en metode, som gør det muligt hurtigt at skelne dna-stykker fra hinanden.

16.2. Center for Subjektivitetsforskning sikres 15,7 mio. kr. fra Danmarks Grundforskningsfond til en ny periode, der strækker sig fra marts 2007 til februar 2012. Centrets nye forskningsprogram har overskriften *The Self: an integrative approach*.

FOTO: SØREN HARTVIG

Rektor Ralf Hemmingsen og prorektor Lykke Friis byder velkommen, og 700 forskere fra det nyfusionerede KU indleder jagten på tværfaglige forskningstemaer.

Få uger efter universitetsfusionen inviterede rektor og dekaner samtlige forskere til verdens måske største tværfaglige gruppearbejde. Resultat: 12 anderledes bud på fremtidens forskning.

Når 700 forskere brainstormer

2.000 papirlapper i gule, grønne, pink og orange farver. Det er det første synlige resultat af 700 forskeres kollektive brainstorm. På lapperne, som pryder de papirklædte vægge på Radisson SAS Falconer Hotel & Conference Center, står der ord som geoinformatik, risikooopfattelse og bykoncentration.

Det er onsdag den 17. januar 2007. Året er lige så ungt som fusionen mellem Danmarks Farmaceutiske Universitet, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole og Københavns Universitet. Rektoratet og de otte dekaner har inviteret alle forskere ved det fusionerede universitet til fusions-takeoff. 700 forskere har taget imod invitationen og skal nu for første gang i universitetets historie mødes for at få ideer til fælles forskningsprojekter.

Dagen indledes med taler af rektor Ralf Hemmingsen og videnskabsminister Helge Sander, der er fadder til Danmarks nye universitetsstruktur.

Fra lapper til forskningstemaer

Hvordan skal forventningerne til fusionens videnskabelige synergier indfries? Spørgsmålet stråler som en regnbue fra konferencecentrets vægge.

Svarene findes i ugerne og månederne efter takeoff-seminaret. Her bliver de mange lapper af en række arbejdsgrupper forvandlet til 12 såkaldte forskningstemaer – tværfaglige forskningsprojekter, som forskere på tværs af de otte fakulteter har formuleret i fællesskab. Med disse forskningsprojekter er

De 12 forskningstemaer

1. Levevilkår, miljø og sundhed i udviklingslandene
2. E i videnskab
3. Naturressourcer og miljø
4. Videnskab, etik og kommunikation
5. Cellens univers
6. Identiteter
7. Livsstilssygdomme – mad, motion & medicin
8. Migration – befolkninger og samfund i bevægelse
9. Fremtidens teknologier
10. Globaliseringens udfordringer
11. Velfærd og demokrati
12. Hjerne, sind og lægemidler

En kort præsentation af de 12 tværgående forskningstemaer findes i hæftet *Forskning for fremtiden*, der kan hentes på www.ku.dk/synergi.

universitetet nu parat til at søge bevillinger hos de relevante fonde.

Blandt de begejstrede deltagere i takeoff-seminaret var dekan Sven Frøkjær, Det Farmaceutiske Fakultet:

– Det store arbejde og den dynamik, der er blevet lagt i processen, har betydet, at vi som nyt fakultet på rekordtid er blevet eksponeret for KU's faglige bredde og styrke – lige fra avanceret humaniora til hardcore naturvidenskab. Hvis ikke den integrationsproces var blevet faciliteret så hurtigt og effektivt, kunne den have taget flere år, siger han. ■

FOTO: SØREN HARTVIG

20.2. Professor emeritus dr.phil. Peter Naur har som den første dansker modtaget ACM's Turing Award – datalogiens svar på en nobelpris. I den anledning er Københavns Universitet vært ved en festforelæsning.

21.2. 20 mio. kr. fra Lundbeckfonden gør det muligt at ansætte den svensk-iranske professor Shohreh Isazadeh-Navikas som ny gruppeleder på Biotech Research and Innovation Centre (BRIC). Hun forsker i immunforsvaret og centralnervesystemet, og det forventes, at hendes forskning vil bidrage væsentligt til forståelsen af inflammatoriske og neurodegenerative sygdomme samt kræft.

23.2. McKinsey-prisen på 10.000 kr. for bedste økonomiske øvelsesbidrag på økonomistudiet i efteråret 2006 går til stud.polit.erne Geoffrey S. Gaisford og Atef M. R. Qureshi for oplægget *Forbrydelse og straf – Effekten af sanktioner mod dagpengeledige i Danmark*. Endvidere modtager stud.polit. Trine Tornøe Platz Champagneprisen for *Kidney Exchange and the Roommate Problem*.

1.3. Tanzanias præsident Jakaya Mrisho Kikwete gæsteforelæser i festsalen på Københavns Universitet. Hans budskab er, at de rige lande skal donere 500 mio. dollar årligt i en periode på 10 år, så Afrika gennem uddannelse kan udvikle kapacitet til at klare sig selv.

FOTO: SØREN HARTVIG

1.3. SFK Technology og Det Biovidenskabelige Fakultet har udviklet en metode, hvor man via tredimensionel infrarød spektroskopi kan måle fedtstoffers sammensætning og kvalitet og dermed give et hurtigt og præcist svar på en fødevars indhold af næringsstoffer. Den nye metode kan således forbedre kvaliteten og sikkerheden i fødevarerindustrien til gavn for forbrugerne.

5.3 Forskere fra Biotech Research and Innovation Centre (BRIC) har identificeret en ny gruppe af proteiner, der er afgørende for reguleringen af stamcelledifferentiering. Resultatet publiceres i *Cell*, et af verdens mest prestigefyldte videnskabelige tidsskrifter.

6.3. Forskere fra Institut for Fødevarer videnskab kan nu tilberede en kylling ved at placere den i et vandfyldt metalkammer og herefter udsætte den for et tryk, der svarer til 80 kilometers vanddybde. Den nyskabende metode kan resultere i sunderne fødevarer, fordi trykbehandlingen dræber bakterier uden at forringe hverken smag eller næringsindhold.

K for klima kongres og KU

Alle taler om klimaet, og nu gør KU også noget ved det. I 2007 indledtes en satsning på området, og KU er i 2009 vært for en videnskabelig verdenskongres om klima. Universitetet skal også mindske sit eget bidrag til den globale opvarmning.

En videnskabelig verdenskongres, et ambitiøst reduktionsmål og en forelæsningsrække om klimaforandringer. Det er blot nogle af ingredienserne i den ambitiøse klimasatsning, Københavns Universitet præsenterede i efteråret 2007.

Universiteterne har ifølge prorektor Lykke Friis tre vigtige roller at spille i fremtidens klimapolitik. Gennem forskning og udvikling kan de frembringe ny viden om klimaforandringerne og ikke mindst udvikle nye teknologier. Via uddannelser

er de med til at forme fremtidens klima-aktører – lige fra den politiske forbruger til ministre og embedsmænd. Og endelig kan universiteterne yde et direkte bidrag til at mindske udledningen af drivhusgasser ved selv at vedtage ambitiøse reduktionsmål.

– Verdens topuniversiteter har været med til at frembringe vores nuværende viden om klimaforandringerne. Vi må også kunne bidrage aktivt til løsningerne. Det er i hvert fald, hvad Københavns Universitet agter at forsøge i de kommende år, fortæller Lykke Friis.

Videnskabelig verdenskongres

Centralt i KU's klimasatsning står en videnskabelig verdenskongres om klimaudfordringen, som skal afholdes i Bella Center i marts 2009. Kongressens hovedresultater vil blive overdraget til klimatopmødet i København i efteråret 2009. De vil blandt andet have form af en "klimapolitisk værktøjskasse", som regeringslederne kan tage i brug, når de skal aftale, hvordan verdenssamfundet i fremtiden skal reducere den globale opvarmning.

Da klimaudfordringen per definition er global, vil størstedelen af Københavns Universitets klimaaktiviteter blive gennemført i samarbejde med den stjernealliance af universiteter, KU var med til at oprette i 2006. Alliancen går under betegnelsen IARU og består foruden KU af Australian National University, Berkeley, Cambridge, Oxford, Peking, Singapore, Tokyo, Yale og ETH, Zürich.

FOTOS: HEINE PETERSEN

Grøn campus

Et andet vigtigt område i satsningen er at opstille et klart reduktionsmål for universitetets bygninger og drift – i daglig tale kaldet ”grøn campus”. Dette vil også ske i IARU-regi, hvor samtlige 10 universiteter har forpligtet sig til at vedtage en klimaplan. I foråret 2008 skal de 10 rektorer blive enige om, hvilke elementer der skal indgå i planen. Samtidig skal universiteterne naturligvis lære af hinanden. Derfor har KU allerede indledt et tæt samarbejde med Yale University, der har sat som mål at nedbringe sine CO₂-udledninger med 43 procent i perioden 2005-2020.

– Før vi på Københavns Universitet kan sætte et realistisk reduktionsmål, må vi danne os et overblik over vores nuværende udledninger. Som i ethvert slankeprogram må vi først op på badevægten, så vi ved, hvor galt det står til – og så kan vi fejre de små sejre undervejs, understreger Lykke Friis, der selv har været en tur på Yale for at hente inspiration til, hvordan KU kan arbejde med bæredygtighed.

Som en del af grøn-campus-indsatsen kan de studerende deltage i konkurrencen *Grøn Stafet*, hvor det gælder om at komme på den mest innovative energisparende idé. Klimasatsningen giver også de studerende mulighed for at arbejde med bæredygtighed via internationale sommerskoler og praktikordninger samt på nye kurser på KU. ■

Følg med i Københavns Universitets klimasatsning på www.klima.ku.dk

Klima til debat

Formidling til de studerende og offentligheden er et vigtigt element i Københavns Universitets klimasatsning. Fra januar 2008 og frem til klimatopmødet i 2009 sætter KU klimaet til debat. Det sker blandt andet i en forelæsningsrække med forskere, politikere og erhvervsfolk. Rækken indledtes i festsalen den 21. januar 2008 af rektor for Yale University, Richard C. Levin.

Prorektor Lykke Friis og de Radikales leder Margrethe Vestager affyrer sammen startskuddet til energisparekonkurrencen Grøn Stafet.

8.3. Et nyt danskudviklet computerprogram kan give forskere mulighed for hurtigere at udvikle medicin mod arvelige sygdomme. Forskere fra DTU og Københavns Universitet har udviklet det nye program, der kan kortlægge generne og deres komplicerede samspil bag arvelige sygdomme. Resultaterne fra forskningen offentliggøres i tidskriftet *Nature Biotechnology*.

17.-18.3. Årets Humaniorafestival afholdes på Københavns Universitet Amager under temaet ”Kultur møde”. Maskulinitet og gastronomi, hotte navne til nyfødte og Borneos sidste nomader er blandt de emner, man kan høre om.

FOTO: NIE KJÆR POUlsen

19.3. Nadia Lyhne Larsen, nybagt cand.med. fra Københavns Universitet, modtager Dansk Medicinsk-historisk Selskabs Studentpris på 10.000 kr. for sin OSVAL II-opgave, *Hysteriets eksistens*.

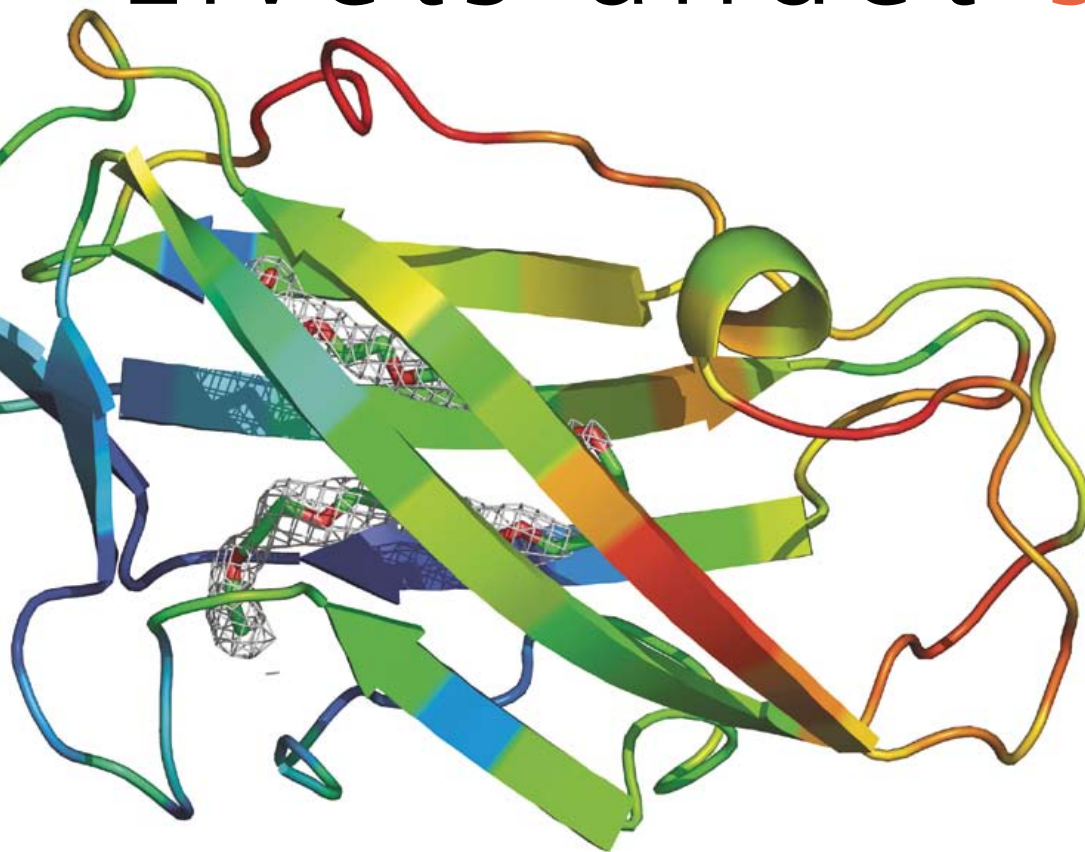
20.3. Mogens Herman Hansen, der i 40 år har undervist i klassisk filologi på Københavns Universitet, rejser til Stockholm for at modtage den fornemme Gad Rausingpris på 800.000 svenske kr. Æren tilfalder ham på baggrund af arbejdet med det store grundforskningsprojekt *Copenhagen Polis Centre*, der har undersøgt antikkens politiske kultur og slået fast, at det var i bystaterne, den politiske tænkning opstod.

21.3. Professor Claus Felby, Det Biovidenskabelige Fakultet, og senioringeniør Jan Larsen modtager sammen med et andet forskerteam *Bayer Crop-Science Innovation Award*.

21.3. Overlæge, dr.med. Steen Larsen og ph.d.-studerende, læge Filip Krag Knop, begge tilknyttet professor Jens Juul Holsts gruppe, har modtaget 100.000 euro til projektet *Incretin physiology and beta-cell function before and after remission of type 2 diabetes*. Bevillingen er givet af European Foundation for the Study of Diabetes (EFSD) og Novartis' European Programme for Clinical Research in the Field of Pancreatic Islet Dysfunction.

22.3. Med det formål at få forskningen ud til flere læserer Københavns Universitet og flere andre af deltagerne i Øresundsuniversitetet en portal for oplevelsesbaseret forskningsformidling. Portalen indeholder konkrete cases fra de enkelte universiteter.

Livets andet sprog

Proteiner er livets byggeklodser, og et nyt forskningscenter ved KU skal kortlægge, hvordan de fungerer og spiller sammen i celler og væv. Forskningen kan bane vejen for nye metoder til at udvikle medicin. Novo Nordisk Fonden har doneret 600 mio. kr. til centret.

Menneskeliv er sådan set kompliceret biokemi. Biologiens store manual er nedfældet i generne, mens det er proteinerne, der sætter gang i livsvigtige kemiske signalprocesser og fungerer som livets byggeklodser. Hver eneste celle i kroppen indeholder vores dna, men afhængigt af cellens placering skaber dna'et vidt forskellige proteiner. Undervejs rundt i kroppen bliver proteinerne desuden ændret, flyttet, delt og samlet i en kompliceret biokemisk koncert, der holder livet i gang.

– Vi har kun berørt overfladen af proteinernes variationer, og hvordan deres vekselvirkninger udfører den biologiske aktivitet. Der ligger stadig meget spændende arbejde foran os, fortæller Michael Sundström. Han er Managing Director for det nye Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research (CPR), som efter en donation i 2007 på 600 mio. kr. fra Novo Nordisk Fonden er ved at blive etableret på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Det menneskelige genom har vist sig kun at bestå af højst 25.000 proteinkodende gener. Disse skaber til gengæld op mod én million forskellige proteinvarianter, der hver har sin afgørende funktion i organismen. Hvis dna-koden er livets første sprog, bliver opgaven for Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research at kortlægge livets andet sprog: proteinernes.

Seks forskningsafdelinger

Proteincentret skal med en kombination af computermodeller og laboratoriestudier identificere de relevante proteiner i sygdomsmekanismer, undersøge og bekræfte deres funktioner i cellebiologiske studier – og i sidste ende forstå dele af deres funktion.

Proteincentret kommer til at omfatte en Kernefacilitet for Bioteknologi og Kemisk Biologi, ledet af Michael Sundström. Den skal stå for og sikre træning i storskalaproduktion (high throughput) og beskrivelse af menneskelige proteiner.

Professor Matthias Mann vil lede Proteomics-afdelingen, der tager nye gennembrud inden for massespektrometrien i brug for at identificere og studere tusindvis af proteiner og deres biokemiske vekselvirkninger. Dette gennemgribende studie, som er en del af Det Humane Proteomprojekt, kan bl.a. føre til nye biomarkører, som angiver bestemte sygdomme – på samme måde som når en graviditetstest reagerer på bestemte hormoner i urinen.

Afdelingen for Systembiologi, ledet af professor Søren Brunak, vil fokusere på proteinernes rolle som signalstoffer i kroppen, sammenhænge mellem sygdomme, gener, proteiner og kemi samt tekstanalyse af elektroniske patientjournaler, biobanker og biomedicinsk litteratur.

FOTO: BENT BØRGENSEN

Bestyrelsesformand i Novo Nordisk Fonden Ulf J. Johanson (t.h.) sammen med videnskabsminister Helge Sander, rektor Ralf Hemmingsen og dekan Ulla Wewer.

Proteincentret vil desuden omfatte tre andre forskningsafdelinger, der blandt andet skal fokusere på basal sygdomsforståelse. Lederne af disse bliver ansat i løbet af 2008.

En meget spændende tid

Netop nu er Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i gang med at oprette centret i Panum-bygningen, og dørene til de første laboratorier slås op i begyndelsen af 2009. Når centret kører på fuld styrke, vil det være en daglig arbejdsplads for langt over 100 medarbejdere.

Proteincentret vil samarbejde med eksperter fra hele verden og tiltrækker allerede nu internationale topforskere. Ud over at styrke forskningen på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet vil centret etablere Københavns Universitet som et af verdens førende inden for proteinvidenskaben.

Dekan Ulla Wewer modtog donationen fra Novo Nordisk Fonden ved en stor festlighed 30. april 2007. Hun ser frem til et kraftcenter, der undersøger, hvordan proteiner ser ud, fungerer og spiller sammen i celler og væv hos raske og syge.

– Centret vil med sine fremragende videnskabsfolk styrke grundforskningens muligheder og kan potentielt etablere banebrydende metoder til at udvikle ny medicin. Vi er på vej ind i en meget spændende tid, erklærer hun. ■

Læs mere om Novo Nordisk Foundation Center for Protein Research på www.cpr.ku.dk.

- 23.3.** Et internationalt forskerhold med deltagelse af den danske professor Minik Rosing fra Geologisk Institut har opdaget, at dannelsen af kontinenterne allerede begyndte for 3,8 milliarder år siden – dvs. 700 millioner år efter jordens dannelse. Det banebrydende forskningsresultat offentliggøres i det videnskabelige tidsskrift *Science*.
- 29.3.** Københavns Universitet deltager i et konsortium med to universiteter og seks danske virksomheder, der modtager 16 mio. kr. fra Rådet for Teknologi og Innovation til at etablere et nyt Center for Immunomics. Det nye forskningscenter skal i samarbejde med industri og universiteter undersøge mulighederne for at hjælpe immunsystemet, når det handler om at forebygge og bekæmpe sygdomme, samt undersøge, hvilke effekter forskellige ingredienser, lægemidler og kosttilskud har på sygdomme.
- 30.3.** Ph.d.-studerende Paul Sharp fra Økonomisk Institut præsenterer artiklen *On the origins of the Atlantic Economy* på Economic History Society's årlige konference på University of Exeter. Han modtager samtidig en pris for bedste artikel skrevet af en ung forsker.
- 2.4.** Mads K. Jepsen, Bjørn Petersen og Simon Spørrendonk fra Datalogisk Institut tildes DORS-prisen. Prisen gives for bedste speciale i 2004-2005 inden for operationsanalyse og -optimering i Danmark. Prisivinderne har beskæftiget sig med at planlægge de kortest mulige ruter for vogne, der skal køre fra et centralt depot og ud til kunderne.
- 5.4.** I tidsskriftet *Nature* offentliggøres det, at forskere fra Københavns Universitet – bl.a. fysiker på Niels Bohr Institutet Lene Oddershede og professor Henrik Clausen – har opdaget en metode, der gør det muligt at fremstille såkaldt "universalblod".
- 10.4.** Under temaet *Global sundhed* og med overskriften *Women and health in developing countries* inviterer Københavns Universitet til et åbent møde, hvor WHO's nye generaldirektør, Dr. Margaret Chan og udviklingsminister Ulla Tørnæs taler. Mødet er et led i KU's voksende engagement i global sundhed.
- 16.4.** Flere læger famler i blinde, når de skal ordinere medicin til patienter med en depression, og kun 60-70 procent af patienterne oplever en gavnlig effekt af den antidepressive medicin. Sådan lyder vurderingen fra professor og overlæge Lars Vedel Kessing, der sammen med et forskerhold fra Københavns Universitet har lavet en omfattende undersøgelse af årsagen til problemet.

Flere selvstudiepladser, bedre internetadgang og længere åbningstider på bibliotekerne. De første resultater af rektoratets indsats for et bedre studiemiljø så dagens lys i 2007. Vuggestue og idrætsfaciliteter på hver campus kan blive de næste.

Biblioteket på Center for Afrikastudier før indretningen af nye selvstudiepladser ...

Et skelsættende år for studiemiljøet

2 007 blev året, hvor studiemiljøet for alvor kom på universitetets dagsorden.

Et bedre studiemiljø er ikke længere et anliggende alene for fakulteterne, men nyder i høj grad også rektoratets bevågenhed. Og af bestyrelsens strategiske pulje blev der i 2007 afsat 6,5 mio. kr. til en række forbedringer på området.

Ét af målene var at etablere 1.000 nye arbejdspladser til de studerendes selvstudier. Resultatet blev i alt 1.139 nye selvstudiepladser – alle med trådløs internetforbindelse – samt markant længere åbningstider på bibliotekerne og en innovationspulje til lokale studiemiljøprojekter.

Det er indsatsområder, der står højt på de studerendes ønskeseddel – ifølge Thorkild Damsgaard Olsen, der ved årets begyndelse blev kommitteret af rektoratet med særlig henblik på studiemiljø og biblioteker. Igennem 25 år var han en del af ledelsen på humaniora, heraf 13 år som prodekan.

Mere end fysiske rammer

Selv om meget er nået i 2007, er der stadig et stykke vej til målet: et velfungerende tværgående studiemiljø, alle er glade for. Et miljø, der giver plads til mange former for aktiviteter og styrker de studerendes læring gennem fx selvstudiepladser, grupperum og caféfaciliteter. Men der skal også være mulighed

for sociale aktiviteter, hvor studerende kan mødes på tværs af fag og fakulteter.

Også her har rektoratet i 2007 sat ind med en række tværgående aktiviteter. Det gælder fx arrangementer som Semester Kick Off samt ValgMøde og valgBar for Unge, der begge fyldte universitetets festsal. Valgbaren havde tilmed en virtuel dimension, der gav de studerende mulighed for at bidrage både før, under og efter arrangementet.

Gode fysiske rammer og sociale aktiviteter gør det imidlertid ikke alene.

– Vi må se på alle aspekter af den studerendes liv og overveje, hvilke services KU kan tilbyde, så hverdagen glider lidt lettere, og de studerende får en god oplevelse af studielivet på KU. Det indgår nu som en del af campusplanen, at der skal være en vuggestue på hver campus, fortæller Thorkild Damsgaard Olsen. Han håber, at der kommer flere af den slags tilbud i de kommende udgaver af campusplanen.

Online-booking og fælles standarder

Foruden vuggestuefaciliteter er det planen, at der fremover skal etableres 2.000 ekstra selvstudiepladser, så der bliver én plads per 4,5 studerende, ligesom der skal oprettes et system, hvor de studerende kan booke studiepladser og grupperum online.

... og efter.

I 2008 skal universitetet desuden udarbejde og implementere nye standarder for studiemiljøet. Det gælder bl.a. standarder for møblelementet, som skal leve op til krav om ergonomi, kvalitet og bæredygtighed.

Også en række nye indsatsområder vil se dagens lys i det nye år. Det sker dog først, når resultaterne foreligger af de aktuelle campus-fremtidsværksteder og vurderinger af undervisningsmiljøet, og når bestyrelsens økonomiske bevillinger til de kommende års forbedringer af studiemiljøet er kendt.

Thorkilds kæpheste

Thorkild Damsgaard Olsen ved godt, hvor han håber, at universitetet især vil satse i fremtiden, når det gælder studiemiljøet.

Hans ene kæphest er at skabe et inkluderende studiemiljø, hvor alle kan deltage i aktiviteterne, og ingen føler sig udstiliede på grund af fx handicap eller etnicitet. Den anden er idrætsfaciliteter.

– Vi har så mange studerende samlet på hvert af de fire campusområder, at det er oplagt at have idrætsfaciliteter, hvor de studerende kan mødes på tværs af faggrænser, siger han.

Thorkild Damsgaard Olsen erkender dog også, at idrætsfaciliteter er både dyre og pladskrævende. To kendsgerninger, der ikke umiddelbart harmonerer særlig godt med KU's situation anno 2007, men som han håber, at der alligevel kan findes kreative svar på. ■

- 18.4.** Lektor Jørn Boisen fra Institut for Engelsk, Germansk og Romansk og professor Gretty M. Mirdal fra Institut for Psykologi hædres på Den franske Ambassade i København med ordenen *Palmes Académiques*. Dekan, professor Nils O. Andersen hædres med ordenen *Palmes Académiques* for sin mangeårige tilknytning til franske forskningsmiljøer og sin særlige indsats i forbindelse med udveksling af forskere og studerende mellem Frankrig og Danmark.
- 18.4.** Ny forskning i lymfekræft viser, at bakterier kan være med til at gøre kræft mere aggressiv. Patienter med lymfekræft i huden kan måske have gavn af en antibiotikabehandling, som benyttes mod bakterieinfektioner. Det viser en undersøgelse, som danske forskere fra bl.a. Institut for Molekylær Biologi står bag. Forskningen er finansieret af Kræftens Bekæmpelse, og resultaterne er publiceret i det seneste nummer af det estimerede tidsskrift *Blood*.
- 26.4.** Lektor Karsten Vrangbæk, Institut for Statskundskab, vinder sammen med Ian Røpke, Rambøll Management, Danske Regioners prisopgavekonkurrence *Styring af Fremtidens Sygehusvæsen*.
- 29.4.** Københavns Universitet bliver en del af universiteternes fælles internationale lancering af den nyeste bredbåndsteknologi. Teknologien giver mulighed for samtidigt at transmittere data, lyd og billeder i en helt anden kvalitet og hastighed end tidligere. Startskuddet bliver en gratis koncert arrangeret af The Philadelphia Orchestra i samarbejde med MAGPI.
- 30.4.** Den største donation i nyere tid tilfalder forskning på Københavns Universitet. Novo Nordisk Fondens donation på 600 mio. kr. gør det muligt at åbne et helt nyt center for forskning i proteiner på Københavns Universitet.
- 4.5.** Professor Niels Peder Kristensen fra Statens Naturhistoriske Museum bliver valgt som æresmedlem af *Gesellschaft für Biologische Systematik*. Det er første gang, at det tysk-østrigsk-schweiziske videnskabelige selskab vælger et æresmedlem, der ikke har rødder i et tysktalende land.
- 9.5.** Den svenske kongefamilie aflægger officielt besøg i Danmark for første gang i 32 år. H.K.H. Kronprins Frederik og den svenske kronprinsesse Victoria besøger Det Biovidenskabelige Fakultet.
- 11.5.** Det er ikke længere socialklasse, men snarere køn og etnicitet, der bestemmer københavnernes udtale. Faktisk er det unge med udenlandsk baggrund, der er primus motorer i sprogforandringen. Sådan lyder konklusionen på en undersøgelse foretaget blandt 80 elever i 9. klasse på en skole i København. Undersøgelsens ophavskvinde, Marie Maegaard, har skrevet ph.d.-afhandling på Københavns Universitet om udtalevariation og -forandring.

Københavns tidligere kommunehospital er i dag forvandlet til et levende campusmiljø.

Nyt liv i gamle bygninger

Københavns Universitet tog for alvor byens gamle kommunehospital i brug, da Center for Sundhed og Samfund, CSS, blev indviet den 1. oktober. De klassiske bygninger fra 1800-tallet er nu forvandlet til en del af et moderne universitet. Blandt andet er der tilføjet et nyt, stort auditorium.

Omkring 6.000 studerende og 900 fuldtidsansatte har deres daglige gang på CSS, som huser dele af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet samt Statens Institut for Folkesundhed, Institut for Sygdomsforebyggelse og Det Almenmedicinske Hus.

Med CSS er der skabt grobund for et helt nyt, fælles vidensmiljø. Stedet rummer nu forskning fra både sundheds- og samfundsvidenskabelige retninger, og forskere med beslægtede faglige interesser har let adgang til at mødes på tværs af fagene.

H.K.H. Prins Joachim klippede snoren og indviede dermed officielt CSS. ■

Kræftforskning i verdensklasse

Grundforskning i verdensklasse, bedre medicin og sågar nobelpriser. Forventningerne til det nye Biocenter er store. Det fremgik af talerne ved Biocentrets indvielse. Med egen forskerskole, det nyeste udstyr og et fælles vidensmiljø er faciliteterne så gode, at Biocentret både kan tiltrække unge forskertalenter og verdens førende kræftforskere.

Den 30.000 m² store bygning husede ved indvielsen 130 ansatte og 14 forskergrupper fordelt på husets forskningsenheder:

- Region Hovedstadens eksperimentelle forskningsenheder Bartholin Institut og Finsenlaboratoriet
- Forskningsenheden Biotech Research and Innovation Centre (BRIC)
- Det Naturvidenskabelige Fakultets Institut for Molekylær Biologi
- Dele af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Ved indvielsen af Biocentret den 13. september deltog blandt andre videnskabsminister Helge Sander. ■

FOTO: HELE BLÅSUD

Det nyopførte Biocenter er placeret i Universitetsparken på hjørnet af Jagtvej og Tagensvej.

22.5. Københavns Universitet er vært for en stor iværksætterdag. Her mødes erhvervsfolk med studerende for at støtte en idé til en ny forretning eller virksomhed. I samarbejde med Dansk Industri har Det Naturvidenskabelige Fakultet blandt andet udviklet en mentorordning, hvor studerende bliver matchet med en direktør fra en privat virksomhed. De studerende kan også tage kurser i iværksætteri, deltage i workshops og virksomhedsdating.

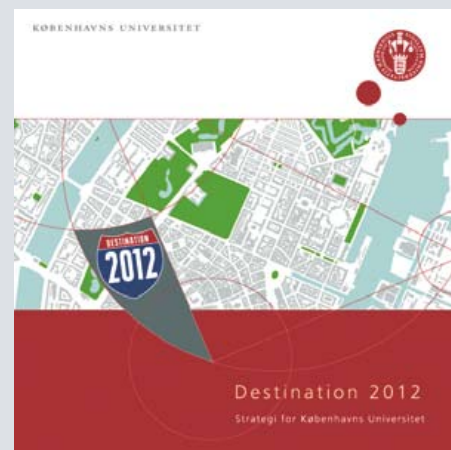
23.5. Lektor Kasper Møller Hansen, Institut for Statskundskab, modtager den ærefulde pris *Rudolf Wildenmann's Best Paper Prize* for sit bidrag ved European Consortium for Political Research's Joint Sessions i Nicosia, Cypern 2006.

30.5. Ph.d.-studerende Martin Aagesen, fysiker ved Nano Science Center, offentliggør en ny opdagelse: Under sit ph.d.-forskningsprojekt faldt han over et nyt og uprøvet materiale, der kan transportere solcelleenergi hurtigere og mere effektivt end det materiale, der normalt anvendes. Martin Aagesens opdagelse vil på sigt kunne give både miljømæssige og økonomiske fordele.

31.5. To studerende fra Københavns Universitet vinder årets udgave af Venture Cup med deres virksomhed CSP.NET, som er et programbibliotek, der hjælper computerprogrammører.

1.6. En nyudviklet metode fra Københavns Universitet til at undersøge fostersygdomme lanceres i Europa og Asien.

1.6. Københavns Universitets strategi, *Destination 2012*, offentliggøres på universitetets 528-årsfødselsdag. Ambitionen frem mod 2012 er klar: Københavns Universitet skal satse så målrettet på den fremragende grundforskning, at det bliver et internationalt højt estimeret universitet og blandt de absolut førende i Europa.

DESIGN: KAREN KRARUP

6.6. Videnskabsminister Helge Sander overrækker præmierne til vinderne af Universitets- og Bygningsstyrelsens essaykonkurrence om fremtidens studiemiljø. Studerende Lise Nielsen fra Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab vinder førstepræmien på 25.000 kr.

Billedkunst for ørerne

"Memento mori – husk du skal dø. Tag et testamente fra kassen på væggen ..." Sådan lød det i øregangene, hvis man lånte en iPod på ARKENs sommerudstilling. Museumsgæsterne hørte de første resultater af et tæt samarbejde med KU-studerende om utraditionel kunstformidling.

Takket være studerende fra Institut for Kunst- og Kulturvidenskab fik kunstmuseet ARKENs sommerudstilling *Menneskebilleder* en utraditionel lydside: en serie podcasts, specielt udviklet til udstillingens værker.

Ideen var, at de usædvanlige lydsider sammen med en række rekvisitter skulle tilføre kunstopplevelsen en ekstra dimension. For de studerende har ARKustik-projektet samtidig været en unik mulighed for at sætte deres faglighed i spil med et nyt og

FOTOS: THOMAS BUSK

Et hold studerende fra Moderne Kultur og Kulturformidling beviste sammen med kunstmuseet ARKEN, at man godt kan lytte sig til en spændende kunstoplevelse.

spændende medie, der udfordrer den traditionelle opfattelse af kunstformidling.

Fremtidens kunstformidling

De studerendes lydværker er blevet til som led i et undervisningsforløb om digital formidling på faget Moderne kultur og kulturformidling. Det var ARKEN, som henvendte sig med ideen, og der var fra starten lagt op til, at de studerende skulle eksperimentere med formen.

Christina Papsø Weber, der er kunstformidler på ARKEN og fik ideen til samarbejdet, uddyber:

– De audiovisuelle medier rummer et stort potentiale for at udvide museumsoplevelsen. Den mere traditionelle formidling kan ARKENs egne kunstformidlere jo sagtens selv klare. Samarbejdet med de studerende var derfor båret af ønsket om at lære af de studerendes særlige faglige ekspertise.

Forløbet har været tilrettelagt af to tidligere studerende ved fakultetet, Jutta Jessen Hansen og Nina Nørgaard Jensen. De blev hyret til at undervise de studerende på baggrund af et fælles speciale om lyd- og oplevelsesbaseret formidling:

– Vi har bevidst arbejdet med at skabe et intensiveret og styret oplevelsesrum gennem lyden. På den måde får de stude-

rendes produktioner en værkarakter i sig selv. Det kan måske virke provokerende på nogen, men det har været en pointe for os at etablere et alternativ til en meget objektiv og faktuel baseret kunstformidling, forklarer Jutta Jessen Hansen.

Genlyd fra virkeligheden

For studerende Caroline Enghoff, der har været med til at producere to af seriens i alt otte lydværker, har det været en speciel udfordring at arbejde med lyd som formidling.

– Her på universitetet bliver vi jo normalt skolet i at fremstille alting i tekster. Formidling i lyd følger helt andre principper, så arbejdet har tvunget os til at smide de analytiske briller og tænke alternativt, siger Caroline Enghoff.

Hun blev i første omgang tiltrukket af kursets virkelighedsnære og produktorienterede arbejdsform. Takket være samarbejdet med ARKEN har kurset nemlig været tilrettelagt som en realistisk kopi af arbejdet som professionel kunstformidler.

– I starten var vi fx ude på ARKEN for at pitche vores ideer for udstillingens kurator. Det er første gang, jeg har oplevet at blive taget så seriøst som studerende, og ARKEN har fra starten forholdt sig til projektet på samme måde som til et professionelt konsulentarbejde. Vi har også haft et stort ansvar for at få processen til at køre og har været med til både budgettering, pressemøder og fernisering, siger Caroline Enghoff begejstret.

På ARKEN er der heller ingen tvivl om projektets succes. Christina Papsø Weber fortæller, at de studerendes podcasts har rejst en spændende intern diskussion om, hvordan museet fremover kan blive bedre til at udnytte mulighederne i de audiovisuelle medier.

Flere anmeldere har givet de studerendes lydproduktioner flotte ord med på vejen, og ARKEN har allerede nu planer om at samarbejde med et hold studerende igen til vinterudstillingen. ■

Ny uddannelse i it og kognition

I efteråret startede en ny kandidatuddannelse i It og Kognition på Det Humanistiske Fakultet. Kodeordene er menneskelig kognition, computermødelser, brugergrænseflader og menneskets møde med teknologien. På uddannelsen lærer de studerende blandt andet, hvordan man skaber it-produkter, der kan gøre menneskers hverdag lettere.

Baggrunden for den nye uddannelse er, at it på stadig flere måder indgår i menneskers hverdag og virksomheders processer og produkter.

- 9.-10.6.** Seks jurastuderende fra Københavns Universitet vinder en nordisk konkurrence i Stockholm om menneskerettigheder.
- 11.6.** De mest velstående danskere bliver mindre syge og lever markant længere end de fattigste – til trods for, at Danmark er et rigt land, hvor den økonomiske ulighed er blandt de mindste i verden. Det fremgår af tal og statistikker, som dr.med. Finn Diderichsen, professor ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, har indsamlet de sidste 20 år.
- 22.6.** Forsøg fra Københavns Universitet viser, at bæredygtige fødevarer fra grønne landbrug nemt kan blive lige så billige som den almindelige mad, danskerne køber i supermarkedet. Helt konkret er det lykkedes forskere at få 12 hektar bæredygtige marker uden for Taastrup til at give samme udbytte som en ganske almindelig mark. Professor Claus Felby fra Det Biovidenskabelige Fakultet vurderer, at resultaterne kan få stor betydning for en række områder som bioenergi, grøn strøm og bæredygtig fødevarerproduktion.
- 23.6.** Et nyt forskningsprojekt på Institut for Idræt viser, at effekten af motionsfodbold er lige så god eller bedre end løbetræning. Det er Peter Krstrup, lektor ved Institut for Idræt, der sammen med sine kolleger Jens Jung Nielsen, Anne Marie Pedersen og Birgitte Krstrup står bag det omfattende forskningsprojekt.
- 28.6.** Københavns Universitet får 2 mio. kr. til at etablere et nyt, tværfagligt studentervæksthus. Huset skal være med til at realisere de studerendes – og de ansattes – iværksætterdrømme gennem aktiviteter og støttemuligheder. Væksthuset, som er finansieret af Erhvervs- og Byggestyrelsen, vil også hjælpe med at etablere egentlige projektvirksomheder med ekstern projektbestyrelse og eget budget.
- 1.7.** Den norske professor i miljø- og ressourceøkonomi Eirik Schrøder Amundsen fra Københavns Universitet bliver udnævnt af økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen som landets første miljøøkonomiske vismand. Hans opgave bliver først og fremmest at kaste lys over den samfundsmæssige nytte af investeringer i miljøet.
- 2.7.** Professor i marinibiologi ved Københavns Universitet Tom Fenchel bliver optaget i det eksklusive engelske *Royal Society*. En af Tom Fenchels største indsatser har været at vise mikroorganismenes betydning for kemien i havandet og i atmosfæren.
- 6.7.** Professor ved Biologisk Institut Eske Willerslev har ved hjælp af borer i den grønlandske indlandsis fundet frem til dna-rester fra blandt andet sommerfugle, biller og fyrretræer i muddret under isen. Opdagelserne tyder på, at klimaet i Grønland for 450.000 år siden svarer til det, vi kender fra Sydsverige. Resultaterne publiceres i en artikel i det videnskabelige tidsskrift *Science*.

Der er flere grå hår og habitter i lokalet, end man er vant til på KU, når Bestyrelsesakademiet tilbyder undervisning til fremtidens topledere.

Uddannelsen til samfundets top

fra prestigefyldte udenlandske skoler som INSEAD i Frankrig og IMD i Schweiz.

Ambitionens tiltrækningskraft er let at konstatere for ankerpersonen på Københavns Universitet, professor i selskabsret Jan Schans Christensen. De to første kurser i henholdsvis maj og november 2007 havde samlet omkring 65 deltagere, udvalgt blandt tre gange så mange ansøgere.

– Der foregår en udvælgelse, og sådan skal det også være, understreger professoren. For det rigtige miks af folk i tunge stillinger og talenter på vej frem giver den mest interessante undervisning.

Bestyrelsesakademiet

I samarbejde med advokatfirmaet Plesner har Juridisk Fakultet på Københavns Universitet lanceret Bestyrelsesakademiet som universitetets første bud på en executive-uddannelse for nuværende og fremtidige topledere. I tilknytning til Bestyrelsesakademiet er etableret et advisory board med en række af erhvervslivets sværvægttere. Her sidder således:

- Koncernchef Stine Bosse fra TrygVesta
- Bestyrelsesformand Mads Øvlisen fra bl.a. Novo Nordisk
- Dagbladet Børsens chefredaktør Leif Beck Fallesen
- Senior Partner i kapitalfonden EQT Ole Andersen
- DR's bestyrelsesformand Mogens Munk-Rasmussen
- Direktør Fritz Schur
- Advokat Henrik Stenbjerre fra Kromann Reumert.

Flere af dem underviser også på Bestyrelsesakademiet. Næste Bestyrelsesakademi afholdes 12.-15. november 2008.

De ligner ikke akkurat gennemsnitsstudenterne, sådan som de sidder her i jakkesæt, spadseredragt eller skjorte og slips. De fleste er mellem 35 og 50 år, og på visitkortet står der typisk direktør eller underdirektør i en større virksomhed eller organisation. Men Bestyrelsesakademiet har heller aldrig været tiltænkt de mange. Allerede prisen sørger for en vis sortering: 40.000 kr. for fire dage. Men så bliver man også undervist af en række af erhvervslivets tungeste og mest erfarne bestyrelsesformænd, rådgivere og investorer.

Bestyrelsesakademiet er skabt i samarbejde mellem Det Juridiske Fakultet og advokatfirmaet Plesner. Ambitionen har været at udvikle toplederundervisning, sådan som det kendes

FOTO: HEINE PEDERSEN

Både prisen og lærerstaben er noget ud over det sædvanlige, når Bestyrelsesakademiet klæder en ny generation af bestyrelsesmedlemmer på. Københavns Universitet går nu internationale toplederskoler som INSEAD og IMD i bedene – og direktørerne står i kø for at deltage.

Mange kursister er økonomer eller ingeniører, og næsten alle har en universitetsuddannelse. Fælles for dem er, at de er nået ind i den kategori, hvorfra bestyrelsesmedlemmer til de store virksomheder rekrutteres, og derfor har brug for en viden, de færreste kan give dem.

Efterspurgt erfaring

– Der er så mange feel-good-kurser på markedet, siger underdirektør i Pensam Lotte Møllerup og fortsætter:

– Når Københavns Universitet er med, så ved du, at fagligheden er på plads, og det er jo tydeligt, at Bestyrelsesakademiet har rekrutteret nogle undervisere, der normalt er meget efterspurgte.

Lotte Møllerup er selv jurist, så det var ikke de mere grundlæggende indføringer i juraen omkring bestyrelser, der trak.

– Det havde jeg allerede en vis forståelse af, så noget af det nye for mig var at høre om, hvordan man prissætter en virksomhed. Når nogle af erhvervslivets tungeste bestyrelsesformænd og rådgivere fortæller om den virkelige verdens bestyrelsesarbejde, får du adgang til en viden, som er sjælden, siger hun.

Country Manager for den nordiske storbank SEB's danske aktiviteter, Peter Høltermand, havde som uddannet civiløkonom glæde af at få præsenteret de store linjer i lovgivningen. Ikke bare gældende lov, men også det, som ligger i pipelinen fra EU og regeringen, samt alt det, som egentlig ikke er love, men lige så stille bliver indført som sædvaner eller krav fra eksempelvis Københavns Fondsbørs.

– Og så er det selvfølgelig klart, siger Peter Høltermand, at du hører efter, når et af landets mest erfarne bestyrelsesmedlemmer fortæller, hvordan det er at stå med ansvaret, når en virksomhed smelter ned finansielt. Hvad det gør ved dig. For du skal vide, hvad du påtager dig, inden du går ind i en bestyrelse. ■

- 13.7.** Fysiker Morten Bo Madsen fra Niels Bohr Institutet er med til at undersøge Mars' isdækkede nordpol. Han har været med til at fodre den amerikanske Marsrobot *Phoenix Mars Lander* med informationer, så den kan manøvrere sikkert rundt i det uvejssomme Mars-landskab. Robotten skal opsamle materiale til kemisk og meteorologisk forskning, så forskere kan analysere, hvordan klimaet har forandret sig på Mars.

FOTO: SCANPIX

- 30.7.** Det Humanistiske Fakultet og innovationsvirksomheden Zentropa WorkZ samler seks virksomheder og 36 elitestuderende fra hele landet til en intensiv sommerskole i innovation. Målet er blandt andet at løse opgaver for virksomhederne på nye og overraskende måder.

- 31.7.-5.8.** Institut for Idræt er vært for den første fælles verdenskongres mellem International Society for the History of Physical Education and Sport (ISHPES) og International Sociology of Sport Association (ISSA). Over 300 samfundsvidenskabelige idrætsforskere fra mere end 40 lande deltager.

- 5.8.** Pestens hærgen i Europa har resulteret i en mindre genetisk mangfoldighed i dag end i jernalderen. Det er konklusionen på et forskerholds sammenligninger af dna fra jernalderen og fra i dag. Blandt forskerne er Marcus Gilbert fra Niels Bohr Institutet.

- 15.8.** Københavns Universitet er det ottendebedste universitet i Europa, hvis man skal tro den årlige universitetsundersøgelse, der er foretaget af Shanghai Jiao Tong University. På verdensplan er Københavns Universitet nr. 46 og rykket 10 pladser op i forhold til sidste år. Shanghaiundersøgelsen fokuserer på, hvor mange artikler universitetets forskere får offentliggjort i videnskabelige tidsskrifter, og hvor meget de bliver citeret af andre forskere.

- 22.8.** Center for Epigenetik ved Københavns Universitet indvies officielt. Med epigenetik får forskerne et afgørende indblik i, hvordan alle organismers celler udvikles. Den epigenetiske forskning har central betydning for forståelsen af sygdomme som kræft og Alzheimers. Centret ledes af professor Kristian Helin, Biotech Research and Innovation Centre (BRIC).

- 31.8.** En række internationale forskere og erfarne fredsforhandlere mødes til konferencen *Lessons of Peace Processes*, der er arrangeret af Nordisk Institut for Asienstudier, tilknyttet Københavns Universitet. Konferencens hovedtaler er den tidligere finske præsident Martti Ahtisaari, som har spillet en central rolle i en lang række internationale fredsforhandlinger.

FOTO: RICHARD MARTIN

FOTO: ANDERS PRIEMÉ

En undersøisk søjlehave

Kalksøjlerne på bunden af Ikkafjorden i Sydvestgrønland rummer en overvældende biologisk mangfoldighed. Marc Overgaard Hansen og Jes Gitz Holler er specialestuderende og drog i sommer nordpå som del af en tværfaglig forskningsekspedition.

Det var bestemt ikke en dykkerferie, men arbejdsindsatsen var det hele værd. Alene sejlturene tidligt om morgenen i klart vejr ved lavvande, hvor en hel søjleverden fremstod helt tydeligt under vandoverfladen. Det er virkelig specielt, første gang man oplever det, fortæller Marc Overgaard Hansen.

Han er 34 år gammel og skriver speciale i geografi om det hydrogeokemiske kredsløb knyttet til Ikka-søjlerne. Sammen med en anden specialestuderende, Jes Gitz Holler, var han med på sommerens forskningsekspedition til Ikkafjorden.

I godt en uge var de to alene i området for at forberede de øvrige forskeres ankomst. Der skulle bygges lejr, og det var hårdt arbejde, selv om vejret artede sig perfekt efter grønlandske forhold. Under ekspeditionen gik Marc og Jes praktisk til hånde og indsamlede samtidig data og dyr til deres respektive specialer.

Det bedste studiebrændstof

I Grønland tankede de desuden brændstof til den kommende skriveproces:

– Jeg kunne slet ikke undvære naturoplevelserne i feltarbejdet. Det giver ekstra energi til databehandlingen i laboratoriet, at jeg selv har indsamlet de prøver, jeg analyserer på, fortæller Marc.

Jes er 26 år og skriver speciale om sekundære metabolitter fra marineorganismer i Ikkafjorden. Han har indsamlet søpølser, sønemoner og svampe, der i den kommende tid skal klassificeres og undersøges for virksomme stoffer i laboratoriet på FARMA. Måske rummer Ikkafjorden fremtidens lægemidler.

– Det er vigtigt at have en personlig relation til sit specialeprojekt, så man ikke kører sur i det, og ekspeditionsmedlemmerne var levende eksempler på det engagement, der opstår ved feltarbejde. De var alle entusiastiske og gode til at forklare, når vi havde spørgsmål til de konkrete projekter, fortæller Jes.

Grænseoverskridende viden

Marc og Jes var glade for at opleve et levende indbyrdes samarbejde mellem forskerne:

– Data fra ekspeditionen er tilgængelige for alle deltagere, og turen var god i forhold til tværfaglige netværk og videndeling. Det er fx en stor hjælp for mig, at jeg kan benytte andres vand- og temperaturmålinger, ellers ville der gå lang tid med at indhente oplysninger til specialet fra anden side, fortæller Marc.

Men de to unge forskerspirer lod sig også inspirere af hinanden.

– Vores første uge alene var faktisk en fin formidlingsøvelse. Under sejlture på fjorden udpegede Marc søjlerne for mig,

T.v.: Ikaitøjlerne er en del af Ikkafjordens enestående undersøiske verden.

T.h.: Ikke alle specialer skrives indendørs: specialestuderende Jes Gitz Holler på vej til dagens dataindsamling.

og når vi arbejdede i landskabet, kunne han forklare, hvordan landhævningerne var blevet udviklet over millioner af år. Marc har på den anden siden fundet ud af, at farmaceutisk forskning også kan foregå til vands, selvom det er sværere at forklare, hvad jeg laver, da det ikke er synligt på samme måde, siger Jes.

De føler begge, at ekspeditionen var en øjenåbner, og at deres projekter har flyttet sig i mødet med de øvrige ekspeditionsdeltagere:

– Al forskning i og omkring Ikkafjorden bevæger sig på kanten af forskellige forskningsfelter. Geografer, geologer, botanikere, zoologer og mikrobiologer arbejder sammen, og det er netop i krydsfeltet, at den nye og grænseoverskridende viden opstår, siger Marc. ■

Ikkafjorden - en økologisk niche

I den fredede Ikkafjord rejser hundredvis af kalksøjler sig op til tyve meter over fjordbunden i en undersøisk søjlehave, der rummer en af klodens mest unikke økologiske nicher.

Forskere har længe interesseret sig for de unikke forhold i og omkring fjorden, som skyldes en kombination af kulde og et alkalisk miljø. Søjlerne er opbygget af det sjældne kalkmineral ikait, der dannes, hvor basisk sodaholdigt kildevand siver ud af sprækker i bunden af fjorden.

Mineralet er kun stabilt ved lave temperaturer og "smelter", hvis temperaturen kommer over 6 grader celsius. Holder forudsigelserne om fremtidens klima i de arktiske egne stik, vil temperaturstigningen omkring Grønland måske medføre, at Ikka-søjlerne forsvinder.

Sommerens ekspedition var en del af Galathea 3-projektet og havde deltagere fra fakulteterne NAT, LIFE og FARMA. Dansk Polarcenter udgav i 2007 en bog om Ikka-ekspeditionerne.

31.8. Et nyt strategisk parløb mellem Københavns Universitet og to centre for videregående uddannelse skydes i gang. Rektor Ralf Hemmingsen fra Københavns Universitet, rektor Laust Joen Jakobsen fra CVU Storkøbenhavn og rektor Chresten Kruchov fra CVU København & Nordsjælland har underskrevet en samarbejdsaftale. Aftalen skal styrke det allerede eksisterende samarbejde og sikre, at de faglige synergier mellem universitetet og CVU'erne udnyttes.

1.9. Der etableres en ny uddannelse i gastronomi og sundhed, hvor videnskabelige teknikker fra fysik og kemi skal bruges til at udvikle naturlige og velsmagende fødevarer. Sammen med kokke fra restauranten Noma i København skal forskere udvikle chokolade, der i stedet for tomme kalorier indeholder naturlige ingredienser, der sætter gang i forbrændingen. Bag den nye uddannelse står fedmeforsker, professor og dr.med. Arne Astrup, Institut for Human Ernæring.

1.9. Det Humanistiske Fakultet tager sit nye segl i brug, og dermed har alle fakulteter på Københavns Universitet fået eget segl. Seglet er tegnet af Kommunikationsafdelingens grafiske designer, Pete Burke, og indeholder et menneske og en bog, som begge stammer fra det gamle filosofiske fakultets spidssegel. I bogens venstre side ses det fønikiske skrifttegn alef, som er en forhistorisk version af nutidens a, og som repræsenterer det sproglige og det kulturhistoriske. I højre side ses en lyre, som repræsenterer humanioras kreative og musiske side.

7.9. Film- og Medievidenskab inviterer til en stor konference om mobile medier. Forskere fra ind- og udland og repræsentanter fra teleindustrien giver deres bud på fremtidens mobile medier.

11.9. PET-chef Jakob Scharf holder sin første offentlige tale, siden han tidligere på året overtog ledelsen af PET. Talen finder sted i festsalen på Københavns Universitet i forbindelse med semesterstart og følges op af debat med de studerende.

Verdens første bæredygtige rustur

En rustur forbindes sjældent med miljørigtig opførsel. Det har Foreningen af Naturressourcestuderende i fællesskab med Foreningen af Biologi-Bioteknologistuderende på Det Biovidenskabelige Fakultet nu gjort op med.

Hele sommeren var de i fuld gang med at stable verdens første bæredygtige rustur på benene, så 70 grønne studerende kunne drage mod Sverige til et femdages intensivt program, der skulle ruste dem til studiestart.

Det blev en både lærerig, underholdende – og primitiv – tur med overnatning i det fri, madlavning over bål og personlig hygiejne i en nærliggende sø. På turen gjaldt blandt andet følgende grønne dogmeregler:

- Miljøbelastningen fra transporten skal holdes på et absolut minimum.
- Maden skal så vidt muligt være lokalt produceret og økologisk. Madspild skal undgås.
- Mængden af affald skal reduceres, og det tilbageværende affald sorteres.
- Man skal respektere naturen ved at skåne vandmiljøet og fjerne alle spor efter sig.

Studerende Adam Bank Lentz er formand for Foreningen af Naturressourcestuderende, som har arrangeret turen. Han håber, at rusturen er første skridt på vejen mod en mere bæredygtig tankegang blandt unge studerende.

– Som studenterforening går vi både ind for uddannelser i bæredygtighed og bæredygtige uddannelser, siger han entusiastisk.

Bæredygtigheden breder sig på KU

Prodekan for uddannelse Mogens Flensted-Jensen glæder sig over de studerendes engagement og peger samtidig på, at bæredygtighed er en central del af Det Biovidenskabelige Fakultets strategi om at søge mod en bæredygtig fremtid i både forskning og uddannelse:

– Bæredygtighedsbegrebet kommer i dag til udtryk både i campuslivet og i forsknings- og uddannelsesindholdet på studierne. Vi håber naturligvis, at ideen vil brede sig og udvikle sig yderligere, siger han.

Meget kunne tyde på det, for unge fra resten af Københavns Universitet er allerede gået sammen for at præge universitetet i en bæredygtig retning. En gruppe studenterforeninger har således sammen stiftet et Grønt Netværk under Danmarks Naturfredningsforening og Grøn Agenda. Det grønne netværk vil i fremtiden spille en aktiv rolle i at skabe et mere bæredygtigt universitet.

– Vi arbejder hårdt for, at Københavns Universitet snart vil kunne fungere som et internationalt forbillede i bæredygtighed både på uddannelses- og driftsfronten, siger talsmand for Grønt Netværk, Casper Mølck. ■

70 unge fra hele Danmark var i efteråret på verdens første bæredygtige rustur. De er startet på naturressourceuddannelsen, men først handlede det om bus med partikelfilter, økologisk mad, affaldssortering og rækketisseri.

Opskrift på en grøn rustur

Mad: Mad og drikke skal være økologisk og lokalt produceret. Økologisk kød er lig med højere standarder for dyrevelfærd, og derfor købes også økologisk kød. Madspild undgås ved at spise op!

Transport: Man lejer en bus med partikelfilter. Transporten planlægges, så den holdes på et minimum. For at kompensere for transportens CO₂-belastning kan man fx støtte et projekt med vedvarende energi.

Hygiejne: Kun svanemærkede produkter anvendes, og man begrænser forbruget. Sæbe og shampoo må kun skylles ud på områder med græs og så langt som muligt fra søer og vandløb.

Affald: Affaldet sorteres og graves ned i det øverste jordlag, som har den største omsætning. Man graver en ny rende hver dag, hvor dagens madaffald bliver deponeret. Alt andet affald afleveres på den nærmeste genbrugscentral.

Toilet: Urin nedbrydes og optages tre gange bedre på græs end på skovbund. Det betyder, at der i løbet af tre døgn kan tisses på 2.000 m² græs, hvis urinen fordeles jævnt. Derfor udspændes der en snor, hvorfra folk skal tisse på græsset. Snoren flyttes jævnlige, så man efter tre døgn har "pisset hele territoriet af". Toiletterne består af to eller flere dybe huller i jorden. Både tisserækken og toiletterne skal etableres mindst 25 meter fra søbredden.

Efter turen: Inden lejrpladsen forlades, sørger man for at efterlade den i lige så god stand, som man modtog den. Desuden udarbejdes et "grønt regnskab", hvor man beregner turens miljøbelastning og kommer med forslag til forbedringer.

At etablere et godt socialt fællesskab er et vigtigt formål med enhver rusperiode. Hvorfor skulle det ikke kunne foregå på en bæredygtig måde?

11.9. Professor Jeffrey Sachs, leder af Earth Institute ved Columbia University, gæster Københavns Universitet. Professor Sachs, der er rådgiver for FN's generalsekretær Ban Ki-moon, vil tale om 2015-målene for udvikling, og hvordan de nås. Jeffrey Sachs har i mere end 20 år beskæftiget sig med økonomisk udvikling og fattigdomsbekæmpelse.

13.9. Videnskabsminister Helge Sander indvier det nye Biocenter ved Københavns Universitet. Centeret er et nyt forsknings-, innovations- og uddannelsescenter, der med sine knap 30.000 kvadratmeter danner rammen om et unikt fagligt fællesskab.

FOTO: JENS FINCK-JENSEN

19.9. Den russiske demokrati- og menneskeretsforkæmper Garry Kasparov modtager som den første Pundiks Frihedspris. I den anledning holder han på Københavns Universitet Amager en forelæsning, arrangeret af Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier.

FOTO: RIE KLÆR POUlsen

19.-23.9. Københavns Universitets satsningsområde *Religion i det 21. århundrede*, som blev skudt i gang i 2003, afholder sin afsluttende konference med 250 forskere og gæster – blandt dem en række udenlandske kapaciteter. Den storstilede konference markerer fire års intensiv og tværfaglig forskning, som syv fakulteter har bidraget til. Konferencen tager blandt andet fat på emner som kampen mellem tro og viden, religionens rolle i moderne sikkerhedspolitik samt indvandrernes religiøsitet.

25.9. Som de første i verden har et dansk forskerhold identificeret celler, der kan være årsag til brystkræft. De nye resultater kan få afgørende betydning for behandling af brystkræft. Ifølge professor og institutleder Ole William Petersen, Institut for Cellulær og Molekylær Medicin, kan undersøgelsen tegne et tydeligere billede af kræftcellernes "skurke".

Skønhedskonkurrence for arbejdsgivere

FOTO: HEINE PEDERSEN

I november 2007 samlede alumneforeningen Kubulus for første gang virksomheder og studerende til jobbørs i universitetets festsal. Danmarks store arbejdsgivere gør sig stadig mere umage i kampen om de unge akademiske talenter.

Kvinden i den sart rosa trøje og gabardinebukserne retter på bunken af kuglepenne. Bag hende hænger de store IBM-postere, hvor mennesker i tyverne giver deres grunde til en karriere i netop IBM. Det er en global historie, posterne fortæller; engelske ord og eksotiske ansigter. Den mellemamerikanske bykvinde med den skarpt svungne næse hænger side om side med en sort fyr i løstsiddende skjorte. *Reason #34 to work for IBM: Work at a place where you can design something that really counts. Your future.* Kvinden i den rosa trøje betragter kuglepennene tilfreds. Nu ligger de lige. Hun er klar.

På standen ved siden af slænger en fyr sig hen over bordet. Rustrød sweater, grønne Nike-sko med gul stribe, om halsen en læderrem med noget, der kunne være shamanens medicinpung, men er til mobiltelefonen. Her er ingen kuglepenne,

ingen brochurer og ingen corporate posters. Og hvorfor skulle der også være det? Et par filmplakater og et lille foto af et par råbende herrer – Lars von Trier og Peter Aalbæk Jensen – mere behøver Zentropa ikke gøre.

I modsatte hjørne er Danske Bank anderledes forberedt. Kvinden på posteren sender sit smil gennem rummet. ”Hos os skal du ikke have spidse albuer, det er nok at være skarp,” lyder løftet, som skal trække talentet til standen med tilbud om mentorordninger, trainee-stillinger og mintpastiller i bankblå emballage.

Og sådan står de her alle sammen, virksomhederne og organisationerne i deres stande i universitetets festsal. Afventende. Siemens venter med løfter om en global fremtid under luftfotos af skyskraberbyer. Miljøministeriet står klar med invita-

Offentlige og private arbejdsgivere gjorde sig umage med at præsentere sig for fremtidens medarbejdere – og besvare deres nysgerrige spørgsmål.

tionen til at deltage i kampen mod global opvarmning. Novo Nordisk ønsker hjælp til at udrydde diabetes. Dansk Industri forbereder snakken om det store netværk og den gode start på karrieren. Folkekirkens Nødhjælp er klar med budskabet om, hvordan du kan gøre en forskel i verden.

Direktør: Følg dine lyster

Lidt endnu må de vente. De studerende sidder stadig på stolerækkerne midt i festsalen. Københavns Universitets nye alumneforening, Kubulus, er i gang med introduktionen til sin første jobbørs. Foreningen har inviteret Aschehougs forlagsdirektør, Anette Wad, til at dele ud af sine erfaringer med det svære karrierevalg.

En spørger vil vide, hvor afgørende det første job er. Er det godt nok at vælge lystbetonet, eller skal det se karriereretted ud?

– Det lystbetonede er det karriererettede, lyder rådet fra Anette Wad. Selv har hun været igennem både U-vendinger og blindgyder, siden hun fik sit første direktørjob som 29-årig, men faktisk findes der ingen blindgyder, for alle erfaringer kommer godt igen, fortæller forlagsdirektøren.

En anden spørger er bekymret over karaktererne. Han har været til jobmesser før, og det er det samme hver gang: Virksomhedernes repræsentanter får tomme øjne, når karaktersnittet ikke ligner det, de har fået besked på at komme hjem med. Kunne Anette Wad ikke forklare folkene i standene, at karakter handler om andet end karakterer? Jo, det gør hun gerne – og ligner én, der mener, hvad hun siger.

Arbejdsgivere gør sig umage

Talentkrigen har trukket virksomhederne til. Carlsberg står der, ligesom Forbrugerrådet, Microsoft, Udenrigsministeriet, Københavns Kommune og en hel del flere. De gør sig mere umage end for blot få år siden. Også universitetet lægger sig i selen for at skabe gode rammer for den første tilnærmelse mellem arbejdsgivere og snart-kandidater.

Der bygges flittigt på broerne mellem de to universer. Jobbørsen. Den nye alumneforening. Nye mentorordninger, hvor tidligere studerende hjælper nuværende. Blandt de mange nye forbindelser er også flere tilbud om struktureret specialeskrivning om virkelighedsnære problemstillinger i virksomhederne.

Så slippes de studerende løs. De fleste ligner nogle, der ved, hvor de vil hen, og der er både efterspørgsel efter kvinden i rosa, manden med shaman-pungen og banken, hvor det er nok at være skarp. ■

- 27.9.** H.K.H. Kronprinsesse Mary gæster Københavns Universitet Amager for at overrække legatet *The Crown Princess Mary Scholarship* til to studerende fra Australien. Overrækkelsen sker som en del af en international konference om Australien.

FOTO: ANNE TRAP-LIND

- 27.9.** Melfo-projektet, der handler om udvikling af mobil e-læring for ordblinde og læsesvage, afholder sin afsluttende konference. Her kan de konkrete resultater af projektet ses i form af en håndholdt computer, som kan læse tekst op.

- 1.10.** H.K.H. Prins Joachim indvier Center for Sundhed og Samfund (CSS) på Københavns Universitet. Centret er flyttet ind i Københavns gamle kommunehospital og huser dele af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet samt Statens Institut for Folkesundhed, Institut for Sygdomsforebyggelse og Det Almenmedicinske Hus.

FOTO: JENS FINK-JENSEN

- 2.10.** Ph.d.-studerende Signe Riemer-Sørensen og andre astrofysikere fra Niels Bohr Institutet har afluret universet en af dets største gåder. Ved at observere galakser med et teleskop, der er i kredsløb om jorden, har de fundet ud af, at universets mørke stof kan bestå af nye og ukendte partikler, som de kalder axioner. Astrofysikerne fra Københavns Universitet er på forsiden af det anerkendte tidsskrift *Physical Review Letters*.

Ekspertter i nysgerrighed

Antropologers åbne syn på verden får medarbejderne til at stille ind på helt nye lyttedefrekvenser. De sætter fx fokus på, hvad brugerne af vores stomiprodukter rent faktisk gør, frem for, hvad de siger, de gør. Og den større indsigt og forståelse gør medarbejderne opmærksomme på det innovative potentiale, der ligger hos vores kunder, siger Coloplasts Peter Kragh, Director, Global Marketing, Ostomy Care.

Ny viden om kunderne baner vejen for at kunne videreudvikle og forbedre produkter eller udvikle helt nye. Peter Kragh er tydeligt overrasket over, hvor værdifuldt samarbejdet med antropologer har vist sig at være for Coloplast, der er kendt som en brugerorienteret medicovirksomhed, der anvender fokusgrupper verden over.

Samtaletræning åbner øjnene

I september 2007 fejrede Coloplast 50-års-jubilæum, og som optakt til jubilæet skulle 6.000 medarbejdere i Coloplasts danske hovedsæde og i datterselskaber over hele verden sætte en dag af i kalenderen til et møde med virksomhedens kunder.

Peter Kragh fortæller, at stomi er et særlig følsomt og intimt område, og derfor ville afdelingen, Ostomy Care, gerne forbedre medarbejderne bedst muligt på samtalen. Medarbejderne blev tilbudt træning i at møde stomibrugerne, og det blev starten på samarbejdet med Antropologisk Analyse på Institut for Antropologi.

– Træningen virker som en øjenåbner – selv for de medarbejdere, der er i daglig kontakt med stomibrugerne. Flere og flere medarbejdere har ønsket et kursus, fordi det er gået op for dem, hvor meget mere de kan få ud af samtalen med kunden, siger Peter Kragh.

Hverdagen giver nye idéer

Medarbejderne i Ostomy Care blev introduceret til en række grundprincipper og værktøjer inden for antropologi, for eksempel spørgeteknik og metoder til at observere:

– Vi har trænet medarbejderne i at lede efter spørgsmål, de ikke kender på forhånd, men som opstår naturligt i løbet af en samtale. Medarbejderne har også lært at være mere opmærksomme på for eksempel, hvordan stomibrugeren tilrettelægger sin hverdag. Han eller hun har måske opfundet sine egne rutiner og tilpasninger, som gør det lettere at håndtere selskabstøj, badning eller rejser. Alt det, man ikke kan forestille sig, når man sidder bag et skrivebord, siger Tine Tjørnhøj-Thomsen, lektor ved Institut for Antropologi.

Den skræddersyede træningsmodel er skabt i tæt samarbejde mellem Antropologisk Analyse og Ostomy Care i Coloplast. Også medarbejdere i Urology & Continence Care er efterfølgende blevet trænet. I alt har antropologerne trænet 140 medarbejdere i Coloplasts danske hovedsæde samt ydet rådgivning og løst analyseopgaver. ■

FOTO: LIZETTE KABRÉ

Antropologer er kendt for at undersøge fremmede kulturers levevis. Men deres metoder kan også være guld værd for virksomheder, der vil tættere på brugerne og deres behov. Det oplevede Coloplast, da antropologer trænede 140 medarbejdere i at lytte og spærre øjnene op.

Innovative antropologer

Brugerdreven innovation er oppe i tiden, og det gør antropologer mere efterspurgt i erhvervslivet. Kirsten Lauritsen, konsulent i Antropologisk Analyse, fortæller, at samarbejdet med Coloplast har lagt grunden til, at også andre virksomheder kan købe antropologisk ekspertise på Institut for Antropologi.

– Vi har brugt tid på at lære virksomheden at kende, tilegne os det sprog, der tales i organisationen, og se, hvordan der skabes værdi i deres univers. Den erfaring har vi brugt til at udvikle nye koncepter for kurser og konsulentydelse, der kan nyttiggøre antropologisk viden i erhvervslivet, siger Kirsten Lauritsen.

Antropologisk Analyse blev etableret i 2005 som en enhed for indtægtsdækket virksomhed under Institut for Antropologi.

Lektor Tine Tjørnhøj-Thomsen er blandt de antropologer, der har brugt sit fags metoder til at træne og udfordre Coloplasts medarbejdere.

- 11.10.** Medicinsk Museion, der er en afdeling under Institut for Folkesundhedsvidenskab, åbner udstillingen *Oldetopia* om alder og aldring. Udstillingen er skabt i anledning af Medicinsk Museions 100-års-jubilæum.

- 12.10.** En forskergruppe bestående af professor Thor Theander, professor Lars Hviid, postdoc Ali Salanti og postdoc Morten Nielsen, alle fra Center for Medicinsk Parasitologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Rigshospitalet, modtager en bevilling på 10,5 mio. kr. til at videreudvikle en vaccine mod malaria. Bevillingen kommer fra The Bill & Melinda Gates Foundation.
- 12.10.** Nobels Fredspris bliver uddelt, og USA's tidligere vicepræsident Al Gore og FN's klimapanel deler prisen. Københavns Universitet har tre forskere med i panelet: John R. Porter fra Det Biovidenskabelige Fakultet samt Ole John Nielsen og Morten Pejrup fra Det Naturvidenskabelige Fakultet.
- 12.10.** Københavns Universitet inviterer alle nysgerrige sjæle indenfor i anledning af den københavnske kulturturné. Nørre Campus, City Campus, Frederiksberg Campus og Sønder Campus tilbyder mange forskelligartede aktiviteter og foredrag for børn og voksne.

FOTO: BENJAMIN KÜRSTEIN

Ingeniører og erhvervsøkonomer har ikke monopol på at starte egen forretning. Operasanger Nete Nørgaard-Nielsen var blandt de første studerende, som fik plads, da humanioras væksthushuset Katalyst åbnede. Universitetet styrker sin indsats for de nye entreprenører.

En ny slags iværksættere

Den 1. februar 2007 åbnede væksthushuset Katalyst, hvor studerende med lovende iværksætterprojekter inden for oplevelsesøkonomi og global kommunikation kan få arbejdsstationer og rådgivning i den vigtige startfase.

Væksthushuset udspringer af Det Humanistiske Fakultet og er en del af den øgede satsning på innovation og entreprenørskab i universitetsmiljøet generelt. Studerende kan ansøge om pladser i væksthushuset, der er placeret i det gamle KUA som en del af iværksætttermiljøet 5te UnIT, hvor en række mindre hightech-virksomheder arbejder.

For de studerende med iværksætterambitioner handler det om en hel del mere end den attraktive kontorplads, mødefaciliteterne og muligheden for at skabe netværk i et miljø, hvor energiniveauet ligger over gennemsnittet. Som del af Katalyst er der således adgang til sparring og coaching, når tilknyttede mentorer rådgiver de studerende, og der er mulighed for at deltage i kurser og seminarer inden for innovation og iværksætteri.

I 2007 blev i alt 26 studerende fordelt på ti opstartsider godkendt til en plads i Katalyst. Ideerne viser tydeligt, at ople-

velsesøkonomien har skabt plads til en ny type af iværksættere. Hvor entreprenørerne tidligere typisk kom fra de tekniske og erhvervsøkonomiske fag, fremstår humaniora i stigende grad også som et naturligt udgangspunkt for nye virksomheder.

2007-udgaven af Katalyst huser således så forskellige projekter som:

- konsulentvirksomheden Kollaboration, der inddrager filosofi i arbejdet med virksomheders sociale investeringer.
- Garagepublishing, der beskæftiger sig med alternativ og bæredygtig publicering af musikere og forfattere.
- Ministry of Music, som anvender opera som afsæt for teambuilding og lederudvikling.

Iværksætterens sang

Stifteren af Ministry of Music, Nete Nørgaard-Nielsen, er privatuddannet operasanger og har sideløbende studeret musikvidenskab og iværksætterfag. Når hun tager ud i de store koncerter, får virksomhederne først en kunstnerisk oplevelse og så derefter nogle konkrete værktøjer til salg, forandringsledelse, motivation, gennemslagskraft – eller hvad formålet nu er.

KU-studerende Nete Nørgaard-Nielsen har stiftet Ministry of Music, hvor hun bruger opera som ét af redskaberne til teambuilding og lederudvikling i virksomheder.

Nete Nørgaard-Nielsen har i musikken et sprog, som får lederne og medarbejderne til at lytte. Derfra tager hun dem gennem en række øvelser, så de kan noget mere, når hun har været der. Og selv om det blot tager nogle timer i virksomheden, har det krævet flere år at udvikle produktet.

Hun har skrevet operaen og tilføjet elementer fra sangundervisning, musikvidenskab samt forskellige psykologiske discipliner. Også til kundemøderne synger hun, for folk skal vide, hvad de køber. Når hun kommer i virksomhederne, har hun pianisten med og ved undervisning af større grupper også den assisterende virksomhedskonsulent.

Det er der et marked for, kan man godt slå fast, selv om Nete Nørgaard-Nielsen for længst har lært, at i konsulentbranchen holder man længst, hvis man hverken taler om kunder eller priser.

– Skal vi ikke bare sige, at det går utrolig godt? foreslår hun. Hjemmesiden viser da også, at Ministry of Music er booket måneder frem.

I dag optræder hun selv som gæstelærer på universitetets opstartskurser. Ministry of Musics nuværende stab på deltidssansat i administrationen, tre tilknyttede pianister, Nete Nørgaard-Nielsen selv og en tilknyttet virksomhedskonsulent forudses yderligere udvidet.

Ministry of Music var blandt de første studenterprojekter, som blev godkendt til at være en del af væksthuset Katalyst, og allerede efter det første år er forretningen vokset ud af virksomhedskuvøsen. ■

Læs mere på: www.katalyst.hum.ku.dk

Katapult

Parallelt med Humanioras studentervæksthus, Katalyst, dannedes i slutningen af 2007 et væksthus for studerende ved Det Farmaceutiske Fakultet, Det Biomedicinske Fakultet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Det nye væksthus, Katapult, blev indviet den 28. november 2007 af økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen. Ligesom Katalyst er Katapult støttet økonomisk af Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Katapult har til huse i Øster Voldgade 10, opgang L.

23.10. Københavns Universitet indvier Danmarks nye center for forskning i vandressourcer. Det nye hydrologiske observatorium og eksperimentarium, HOBE, vil udbygge vores viden om, hvor meget grundvand der findes i den danske undergrund.

27.10. En undersøgelse fra Institut for Human Ernæring på Københavns Universitet og Fødevarerinstittutet viser, at mange børn får for mange A-vitaminer i forhold til, hvad EU anbefaler. Ifølge professor i børneernæring ved Københavns Universitet Kim Fleischer Michaelsen behøver børn slet ikke vitamintilskud, så længe de får en varieret kost.

31.10. Ny dansk forskning viser, at bakterier kan have udløst de sidste 30 års astmaboom, hvor tre gange så mange danskere har fået astma. Hans Bisgaard, der er professor i børnesygdomme ved Københavns Universitet og leder af Dansk BørneAstma Center, siger, at der er fundet en opsigtvækkende sammenhæng mellem bakterier fra det, man normalt forbinder med lungebetændelse, og udviklingen af astma.

31.10. Byggeriet af KUA 2 skydes i gang med et kick-off-seminar. Deltagerne er Arkitema, som skal tegne KUA 2, og en lang række af fakultetets ansatte. I 2013 skal de to næste byggetaper være færdige og supplere det nye KUA, således at Søndre Campus får et samlet areal på ca. 110.000 kvadratmeter.

5.11. Danmarks Grundforskningsfonds Centre for Textile Research (CTR) på Københavns Universitets Humanistiske Fakultet modtager sammen med seks partnere støtte fra EU til forskningsprojektet *Clothing and Identities – New Perspectives on Textiles in the Roman Empire (DressID)*.

5.11. Der afholdes jobbørs i Københavns Universitets festsal. En række af landets største private, offentlige og frivillige organisationer har valgt at indgå i et samarbejde, der giver de studerende et konkret indblik i erhvervslivet og deres karrieremuligheder. Arrangementet er forankret i universitetets nye alumneforening, Kubulus.

FOTO: HEINE PEDERSEN

FOTO: KATHERINA LUDVIGSEN

På OPP-tur til København

Champagne, blomster og de helt store smil var på plads den 28. juni 2007, da Anh Dao Phan Thi fra Vietnam blev den første kandidat på Det Biovidenskabelige Fakultet, hvis studier er finansieret af universitetet, Danida og private virksomheder i fællesskab.

Efter to års studier og et afsluttende speciale på Institut for Fødevarevidenskab kunne hun drage hjem til Vietnam med kufferten fuld af ny viden. Det kan hun blandt andet takke Arla Foods og Landbrugsraadet for. De to organisationer har begge aktiviteter i Vietnam og valgte at finansiere opholdet for Anh Dao Phan Thi gennem den såkaldte OPP-ordning.

Forkortelsen står for Offentlig-Privat Partnerskab. Grundtanken i ordningen er, at private virksomheder sammen med Det Biovidenskabelige Fakultet og Danida sponsorerer uddannelses- og leveomkostninger for studerende fra udviklingslande. Dermed styrkes uddannelsessektoren og de videnskabelige kompetencer i nogle af de udviklingslande, danske virksomheder er engageret i.

Et godt tilbud

I 2005 introducerede Danida den nye ordning inden for fem fokusområder. Et af dem var kapacitetsopbygning i jordbrugs-erhvervet, og her indgik Danida en aftale med Det Biovidenskabelige Fakultet.

Aftalen indebærer, at Danida støtter aktiviteter inden for uddannelse, træning og efteruddannelse, som private virksomheder også vil medfinansiere. Princippet er, at Danida fordobler ethvert privat sponsorat. Betaler en virksomhed fx 250.000 kr., udløser det automatisk et lige så stort tilskud fra Danida. Der vil således være 500.000 kr. til rådighed, der enten kan bruges til studier på Det Biovidenskabelige Fakultet eller i den studerendes hjemland. Der er ingen krav til, hvor store sponsoraterne skal være.

Tilskuddet gives til statsborgere fra udviklingslande og omfatter ikke blot udgifter til selve uddannelsen, men også rejse- og leveomkostninger. Danida Fellowship Centre står for den praktiske del af de udenlandske studerendes ophold ved Københavns Universitet – fx bolig, forsikring og flybilletter.

En stolt Anh Dao Phan Thi har netop fået overrakt sit eksamensbevis. Danida, Arla Foods og Landbrugsrådet har været med til at sponsorere hendes studier.

Med Danida som partner tilbyder universitetet og private virksomheder nu at sponsorere opholdet for studerende fra udviklingslande.

Stor interesse for OPP

Ordningen giver danske firmaer, der samarbejder med udviklingslande, gunstige vilkår for at opgradere deres medarbejderes kompetencer eller styrke uddannelses- og forskningssektoren i samarbejdslandet.

OPP-programmet åbner også muligheden for, at støtten kan gives som et generelt beløb uden særlige betingelser, hvorefter fakultetet udvælger en egnet kandidat til en studieplads. Det var sådan Anh Dao Phan This ophold i Danmark kom i stand.

Erhvervslivets interesse for OPP-ordningen er stor, og der indgås løbende nye aftaler med private virksomheder inden for programmet. ■

- 8.-10.11.** Et halvt hundrede forskere fra mere end 15 lande mødes på Københavns Universitet for at diskutere litteratur, film og teater, der er skrevet af migranter. Migrantlitteraturen sætter fokus på temaer som national og personlig identitet i globaliseringens tidsalder.
- 9.11.** Der afholdes vælgermøde i festsalen på Københavns Universitet i forbindelse med folketingsvalget. En række toppolitikere debatterer de emner, der optager førstegangsvælgere og unge under uddannelse og svarer endvidere på spørgsmål, de studerende har stillet via hjemmesiden www.virtuel.ku.dk.
- 12.11.** Hiv-smittede, der tager hiv-medicin i tilstrækkelig lang tid, kan få normaliseret deres immunforsvar. Det viser forskning, som professor ved Københavns Universitet Jens Lundgren har været med til at foretage.
- 15.11.** Københavns Universitet afholder sin årsfest. Festen indledes med en højtidelighed i festsalen, hvor følgende 15 nye æresdoktorer udnævnes. De hædres for det arbejde, de har udført på Københavns Universitet enten som gæstelærere eller gennem forskningssamarbejde:
- pastor emeritus Jens Birch Lyster, Danmark
 - professor Mohamed Salih, Haag, Holland
 - professor Gustav Konrad von Schulthess, Universitätsspital Zürich, Schweiz
 - professor John W. Lynch, Mc Gill University, Canada
 - professor Kirsten Sandvig, Radiumhospitalet, Oslo, Norge
 - professor Paolo Matthiae, Università degli Studi di Roma, Italien
 - professor Orvar Löfgren, Lunds universitet, Sverige
 - Nicoletta Calzolari Zamorani, Istituto Linguistica Computazionale del CNR, Italien
 - professor Jeff Kimble, California Institute of Technology, USA
 - professor Michael Clark, University of Tasmania, Australien
 - professor Patricia Vertinsky, University of British Columbia, Canada
 - professor Karin Birte Svensson, Danmarks Tekniske Universitet
 - professor Katrin Hinrichs, Texas A&M University, USA
 - seniorforsker, dr.agric. Magni Martens, Matforsk AS, Norge
 - professor Graham A.R. Johnston, University of Sydney, Australien.

FOTO: JENS FINCK-JENSEN

Forskningsbaseret fodbold

FOTO: HEINE PEDERSEN

Forskning på Institut for Idræt har revolutioneret træningsmetoderne i international topfodbold. Forskernes resultater kommer også dommere, overvægtige motionister og videbegærlige tilskuere til gavn.

Peter Krstrup (t.v.) og Jens Bangsbo tager fodbold alvorligt i deres forskning, og resultaterne bliver omsat til praksis – her for sjov med kollega Hans Bonde (t.h.).

På en stol bag en dør i August Krogh Bygningen sidder en mand med slanger stikkende ud fra højre ben. Ud over en sygeplejerske står en spansk professor samt de danske forskere professor Jens Bangsbo og lektor Peter Krstrup rundt om manden på stolen. Hver gang han løfter og sænker underbenet, følger forskerne bevægelsen opmærksomt. Vi ved godt, at musklerne bliver trætte, men ingen forsker har hidtil kunnet forklare, hvorfor det sker.

Mekanismen bag træthed er ellers værd at kende, uanset om man vil rådgive internationale topklubber i fodbold eller hjælpe nogle af de mange utrænede, der egentlig gerne ville i form, men som opgiver, når trætheden melder sig.

Jens Bangsbos og Peter Krstrups forskning har allerede i en række tilfælde ændret den fysiske træning i fodbold. Over hele verden træner klubber således anderledes nu, som en direkte konsekvens af forskningen ved Københavns Universitet. En overgang var Jens Bangsbo tilknyttet det italienske storhold Juventus som ekstern konsulent og siden som assistenttræner.

En ny måde at træne på

Tilbage i midthalvfemserne undrede forskerne sig over måden, fodboldklubber og dommere trænede – med langdistanceløb vinteren igennem for at lægge grundformen. Bangsbos og Krstrups forsøg viste, at med intervaltræning styrker man ikke bare de langsomme, men også de hurtige muskelfibre, så man vinder spurterne og hurtigere kan spurte igen, som man skal i fodbold.

I dag har forskernes tanker dannet skole. I Italien er der 70 regionale træningscentre, og de følger de danske forskeres træningssystemer og testformer. Det samme sker i Kina, Qatar, Brasilien, Mexico, Canada og Australien. Førende skandinaviske klubber som norske Rosenborg sender deres træningsprogrammer til vurdering hos forskerne, og kvindelandsholdet har tilknyttet Peter Krstrup som konsulent.

Sådan spredes forskningen – og ikke kun til spillerne. Dommerne har også fået turen, først i Danmark, og, da ryet spredte sig, også i Europa, hvor det europæiske fodboldforbund, UEFA, nu har tilknyttet Peter Krstrup som rådgiver.

En global fodboldkur?

Også bredden kan nyde godt af idrætsforskernes erkendelser. Peter Krstrup og kollegerne fra forskningsgruppen Integreret fysiologi har i 2007 som de første forsket i, hvordan utrænede mænd forbedrer fysikken, afhængigt af om de spiller fodbold eller løber. Vægttabet er størst, musklerne vokser og konditallet stiger mest for fodboldspillerne, måske fordi fodbolden i sin natur har indlagte spurter. Undersøgelsen har vakt opsigt, og det internationale fodboldforbund, FIFA, finansierer nu yderligere forskning på feltet.

Der er allerede en halv milliard fodboldspillere på kloden, og en fedmeepidemi under udvikling. Hvis fodbold viser sig at være den bedste kur, kan både sportens og forskningens status nå nye højder.

Selv sportens mere passive iagttagere kan Institut for Idræt forsyne med relevant viden. Professor Hans Bonde har gennem en årrække fulgt idrættens og fodboldens kulturelle og politiske betydning – blandt andet med bogen *Fodbold med fjenden* om idrætssamkvemet med Tyskland før og under besættelsen. Bogen blev kåret som Årets historiebog i 2006. ■

Formidling kloden rundt

Go on, bend it like Beckham lød overskriften i en stort opsat historie i et af de store amerikanske nyhedsmedier, *L.A. Times*, i august. Artiklen handlede om, at Peter Krstrups forskningsenhed har dokumenteret, at folk der spiller fodbold, bliver mere fysisk fit end folk, der dyrker lige så meget motion i form af løbetræning.

Få dage forinden var nyheden blevet udsendt af universitetets centrale kommunikationsafdeling via både en engelsksproget pressemeddelelse og hjemmeside. Og nu gik den jorden rundt: 45 amerikanske tv-stationer rapporterede, ligesom historien endte på hundredvis af blogs og websites rundt omkring i verden.

Historien er et eksempel på, hvordan KU det sidste år har prioriteret formidling af sin forskning i udlandet. Det har allerede medført mere international omtale. En søgning i mediedatabasen LexisNexis viser, at omtalen af universitetet er mere end tredoblet på blot et år.

Antal artikler med KU i verdens førende dagblade/tidsskrifter

Festtalen holdes af professor Eske Willerslev, og prisen som årets bedste underviser går til professor Peter Kurrild-Klitgaard, Institut for Statskundskab.

FOTO: JENS FINCK-JENSEN

- 16.11.** En ny opdagelse, gjort af en studerende fra Københavns Universitet, bringes i *The Lancet*. Pernelle Kruse Kristensen, som studerer klinisk ernæring på Det Biomedicinske Fakultet, har opdaget en hidtil ukendt bivirkning ved slanke midlet *Rimonabant*, som også sælges i Danmark. Lægemidlet øger risikoen markant for alvorlig depression og selvmord.
- 16.11.** Danmarks største faglitterære pris, *Lærebogsprisen*, tildeles professor, dr.jur. et phil. Ditlev Tamm fra Det Juridiske Fakultet. Han får prisen for den projekterede lærebog *Global Retskultur*. Der uddeles også to særpriser: Professor emeritus Bertel Heurlin, Institut for Statskundskab, modtager prisen for sin bog *Krig og fred i det 21. århundrede*. Ph.d.-stipendiaterne Bella Marckmann og Niels-Henrik Møller Hansen, Sociologisk Institut, får prisen for bogen *Spørgeskema i virkeligheden*, som de har skrevet og redigeret sammen med Esther Nørregaard-Nielsen.
- 26.11.** Forelæser Michael Andersen modtager undervisningsprisen *Den Usynlige Hånd* for enestående undervisning. Prisen er baseret på evalueringer og indstillinger fra de studerende og studienævnet og uddeles af Socialøkonomisk Samfund (SØS) og Økonomisk Institut i fællesskab.
- 27.11.** Fysikere og astronomer fra Niels Bohr Institutet har sammen med Kemisk Institut købt en supercomputer, der er Danmarks største og hurtigste. Computeren består af 400 CPU'er, har næsten 3.600 gigabyte ram-hukommelse, og dens harddisk kan rumme 250.000 gigabyte.
- 28.11.** Rektor Ralf Hemmingsen åbner Københavns Universitets nye studentervæksthus *Katapult*. Væksthuset tilbyder studerende kurser i entreprenørskab samt personlig rådgivning, mentorordning, konkurrencer, matchmaking-arrangementer, workshops og foredrag om iværksætteri.
- 3.12.** Konkurrencen *Grøn Stafet* skydes i gang på Københavns Universitet. Konkurrencen skal bidrage til at realisere universitetets målsætning om at blive et af Europas grønneste campusområder. Stafetten indledes med et arrangement i Munkekælderen på Københavns Universitet.

FOTO: JOAKIM GROTH

Oplyst naturnat

Fredag den 12. oktober strålede Palmehuset i Botanisk Have som et rumskib, der var landet i hjertet af København. Københavnerne kunne ad illuminerede stier spadsere gennem havens nattemørke fra Sølvtorvet til Nørrevold. Og i Palmehusets mystiske kælder og på Botanisk Museum bød engagerede formidlere gæsterne på ny viden om orkideer, svampe, sukkulenter og meget mere.

Det var første gang, Botanisk Have var natteåben som en del af årets københavnske Kulturnat, men næppe den sidste. De levende lys lokkede ikke mindre end 15.486 indendfor og gjorde haven til Kulturnattens næststørste attraktion.

Også universitetets tre øvrige campusområder havde masser at tilbyde nysgerrige sjæle i alle aldre.

I Det Biovidenskabelige Fakultets GMO-godkendte laboratorier kunne publikum blandt andet prøve selv at gensplejse en plante.

På Niels Bohr Institutet kunne alle se det udstyr, der bruges til at bore i den tre kilometer tykke iskappe på Grønland og Antarktis.

Og på Det Humanistiske Fakultet blev dørene slået op til en aften med gys og gru. Her kunne man fx få genopfrisket sin viden om fortidens hekseafbrændinger. ■

Palmehuset fungerede som en magnet på gæsterne i den københavnske Kulturnat. Flere end 15.000 lagde vejen forbi Botanisk Haves mange tilbud.

3.12. Københavns Universitets Studenterorkester, SymfUni, opfører vinterkoncert i det store auditorium på CSS. Programmet består af musik fra teaterscenen. SymfUni er et symfoniorkester for universitetsstuderende og har eksisteret siden 2006. Det består udelukkende af studerende ved Københavns Universitet, spredt over 14 forskellige studieretninger, fem fakulteter og fem forskellige lande.

DESIGN: ADRELLE BUISS

5.12 En nigeriansk te kan muligvis helbrede mennesker med Type 2-diabetes. Forskere fra Det Farmaceutiske Fakultet har med succes testet en nigeriansk te på mus.

7.12. Det Farmaceutiske Fakultet afholder FARMA-dag, og Københavns Universitet får ved den anledning sin første æresalumne. Cand.pharm. Jan Leschly udnævnes til æresalumne og taler om *The Emerging Partnership between Pharma/Biotech and Universities and its impact on R&D Productivity*.

FOTO: JESPER MUNICK

Forskere udstillet **levende**

Det er ikke småting, forskerne fra Galathea-ekspeditionen må svare på. Tror du på Gud? Hvem er dine forbilleder? Og meget andet. Zoologisk Museum nøjes ikke med at vise fund og resultater, men bringer også gæsterne i nærkontakt med forskernes tvivl og begejstring.

I særudstillingen *Galathea* kommer publikum usædvanligt tæt på forskerne. I Oceanhallens store rum står flere forskere fra morgen til aften parat til at svare på en række personlige spørgsmål.

De er omgivet af genstande fra deres forskningsprojekter på Galathea-ekspeditionen: En kæmpestor grønlig fisk kigger med tomme øjne ud i rummet fra sit spritfyldte akvariefængsel. Ved siden af står en veritabel ormegård: et stort glas fyldt med hundredvis af havslanger. I en montre kappes gule, orange, røde og grønne fugle fra Salomonøernes regnskove om at være mest farvestrålende, og i et akvarium kravler mærkelige mini-tanks rundt. Det er levende dolkhaler, fjerne slægtninge til edderkopper og skorpioner, der har bevaret næsten den samme form gennem flere hundrede millioner år.

En af forskerne smiler imødekommende, en anden virrer lidt med hovedet. De er en del af et interaktivt projekt, hvor publikum via skærme i Oceanhallen får mulighed for at spørge om noget af det, forskere sjældent bliver spurgt om:

*Hvornår vidste du, at du ville være forsker? Er der forskel på den måde, mænd og kvinder forsker på? Og Hvad drømte du om at blive, da du var 10 år? Flere af forskerne slår en latter op til spørgsmålet *Er du en nord?* De fleste benægter, men et par stykker siger eftertænksomt, at det er de vist egentligt, og man forstår, at det måske ikke er så dårligt.*

Alt det vi ikke ved

Heller ikke spørgsmålene, der handler om forskernes projekter, er traditionelle. Der bliver slet ikke talt om resultaterne. Forskning er ofte en langvarig proces, og de fleste Galathea 3-resultater viser sig først på længere sigt. I stedet fortæller forskerne om alt det, man ikke ved. Det, der er drivkraften hos enhver forsker: længslen efter at opdage og forstå nye fænomener.

Deres begejstring er ikke til at tage fejl af. Og netop dette – at så meget endnu er uopdaget og uforstået – har appelleret til mange af de gymnasieelever, der har besøgt udstillingen. Et

FOTO: JENS ASTRUP

Statens Naturhistoriske Museum

Statens Naturhistoriske Museum, SNM, blev oprettet 1. januar 2004 ved en fusion af fire institutter: Botanisk Have, Botanisk Museum og Centralbibliotek, Geologisk Museum samt Zoologisk Museum.

SNM er nu et institut under Københavns Universitet og består af tre afdelinger: Botanisk Have og Museum, Geologisk Museum og Zoologisk Museum.

særligt program for gymnasierne har givet dem mulighed for at supplere besøget på udstillingen med et virkeligt møde med en af forskerne fra Galathea. Her har de kunnet stille endnu flere spørgsmål og måske få pustet til deres egen ulmende forskerglød.

Unikke genstande fra Galathea 1 og 2

Ikke alt på udstillingen er nyt og moderne. To smukke gamle glasmontrer fanger øjet med det samme, man træder ind i Oceanhallen. I den ene står skelettet af et kæmpestort dyr med et rundt, buet rygskjold, et skjoldyr eller en Glyptodont.

I en anden montre sidder rækker af eksotiske fugle på hver sin pind. Gulnede sedler med en sirlig håndskrift fortæller, at dyrene er indsamlet og beskrevet af den danske forsker P.W. Lund, der boede i Lagoa Santa i Brasilien fra midten af 1830'erne til sin død i 1880. Et af formålene med den første Galathea-ekspedition, der sejlede i 1845-1847, var at hjembringe samlingen til den danske stat, som P.W. Lund havde doneret den til. Samlingerne opbevares til daglig forsvarligt i museets magasiner, men med Galathea-udstillingen fik museet en kærkommen lejlighed til at vise nogle af de prægtige fund.

En af de mere beskedne genstande på udstillingen er et lille glas med en undselig grå skal på bunden. Trods det beskedne ydre er det intet mindre end en verdenssensation. Den lille grå skal kom op med en af Galathea 2-ekspeditionens dybhavsprøver i 1952 og var en verdenssensation. Dyret viste sig at være et levende eksemplar af en gruppe af dyr, man troede var uddøde for omkring 400 millioner år siden. ■

Mellem sandskornene på bunden af havet findes der en hel miniature-verden af mærkværdige dyr, der alle er under en halv mm lange. Denne såkaldte meiofauna blev på Galathea-udstillingen vist som smukke laser-graverede glasfigurer i 3D.

13.12. Iværksætterkonkurrencen Venture Cup belønner sine vindere i den regionale fase med hver 50.000 kr. Blandt dem er vaccinen *Invac*, der kan styrke immunforsvaret i kampen mod kræft og vira. Manden bag *Invac* er ph.d.-studerende Peter Holst fra Københavns Universitet. Han har udviklet vaccinen sammen med en gruppe med-studerende.

14.12. Videnskabsministeren bevilger 15 mio. kr. til en styrkelse af dansk sprogforskning. CLARIN-projektet (*Centre for Danish Language Resources and Technology Infrastructure for the Humanities*), skal indeholde samlinger med ældre og moderne dansk, talt sprog, ordbøger, videosekvenser mm. Projektet er forankret på Center for Sprogteknologi. Det er en række af de stærkeste forskningsmiljøer inden for dansk humanistisk forskning, der er gået sammen om at skabe en unik sprogvidenskabelig forskningsinfrastruktur.

21.12. Københavns Universitet og Det Kongelige Bibliotek indgår et samarbejde om en ny biblioteksorganisation. Det sker under navnet KUBIS – Københavns Universitets Biblioteks- og Informationsservice. KUBIS skal sikre, at forskere, studerende og øvrige ansatte på Københavns Universitet får en tidssvarende biblioteks- og informationstjeneste.

FOTO: KARSTEN BUNDEGAARD, DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Organisation 1. februar 2008

Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer

- Fødevareøkonomisk Institut
- Institut for Basal Husdyr- og Veterinærvidenskab
- Institut for Fødevarevidenskab
- Institut for Grundvidenskab
- Institut for Human Ernæring
- Institut for Jordbrugsvidenskab
- Institut for Mindre Husdyrs Sygdomme
- Institut for Plantebiologi
- Institut for Produktionsdyr og Heste
- Institut for Veterinær Patobiologi
- Institut for Økologi
- Skov og Landskab

Det Farmaceutiske Fakultet

- Institut for Farmaci og Analytisk Kemi
- Institut for Farmakologi og Farmakoterapi
- Institut for Medicinalkemi

Det Humanistiske Fakultet

- Center for Sprogteknologi
- Institut for Engelsk, Germansk og Romansk
- Institut for Kunst- og Kulturvidenskab
- Institut for Medier, Erkendelse og Formidling
- Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab
- Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier
- Nordisk Forskningsinstitut
- Saxo-Instituttet

Det Juridiske Fakultet

Fakultetet er organiseret som et enhedsfakultet uden institutter og med afdelinger direkte under fakultetet.

Det Naturvidenskabelige Fakultet

- Biologisk Institut
- Datalogisk Institut
- Institut for Geografi og Geologi
- Institut for Idræt
- Institut for Matematiske Fag
- Institut for Naturfagernes Didaktik
- Kemisk Institut
- Niels Bohr Institutet
- Statens Naturhistoriske Museum

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

- Center for Anvendt Datalogi
- Institut for Antropologi
- Institut for Psykologi
- Institut for Statskundskab
- Nordisk Institut for Asien Studier (NIAS)
- Sociologisk Institut
- Økonomisk Institut

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Prækliniske institutter:

- Biomedicinsk Institut
- Institut for Cellulær og Molekylær Medicin
- Institut for Folkesundhedsvidenskab
- Institut for International Sundhed, Immunologi og Mikrobiologi
- Institut for Neurovidenskab og Farmakologi
- Odontologisk Institut
- Retsmedicinsk Institut

Kliniske institutter:

- Institut for Diagnostiske Fag
- Institut for Gynækologi, Obstetrik og Pædiatri
- Institut for Kirurgi og Intern Medicin
- Institut for Neuro- og Sansefag
- Institut for Ortopædi og Intern Medicin

Øvrige enheder:

- Afdeling for Eksperimentel Medicin
- Proteincentret

Det Teologiske Fakultet

Fakultetet er organiseret som et enhedsfakultet uden institutter og med afdelinger direkte under fakultetet.

Universitetets museer og haver

- Arboretet (Hørsholm)
- Det Biovidenskabelige Fakultets Have
- Medicinsk Museion
- Pometet (Taastrup)
- Statens Naturhistoriske Museum
 - Botanisk Have & Museum
 - Geologisk Museum
 - Zoologisk Museum
- Veterinærhistorisk Museum
- Øresundsakvariet

Uden for fakulteterne

- Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere

Biologisk Institut og Institut for Molekylær Biologi fusionerede ved årsskiftet 2007-2008 under navnet Biologisk Institut.

Københavns Universitet huser et stort og skiftende antal forskningscentre, som kan findes på fakulteternes hjemmesider på www.ku.dk/fakulteter.

Nøgletal

	2003	2004	2005	2006	2007
Antal optagne pr. 1. oktober	4.843	4.889	4.946	4.865	5.844
Antal 1.-prioritetsansøgere	8.357	8.124	8.248	8.467	9.783
Antal studerende	32.649	32.413	32.656	33.359	37.796
Antal STÅ*	16.493	16.478	16.987	17.345	20.219
Antal bachelorer	2.753	2.958	2.904	3.101	3.364
Antal kandidater	2.560	2.604	2.963	3.089	3.664
Antal deltagerbetalende årsværk, deltidsstuderende	1.178	1.073	1.280	836	940
Færdiguddannede på hele uddannelser (master, diplom)	153	245	154	188	224
Udgående	803	767	722	818	993
Indgående	756	924	1.024	1.121	1.400

* En STÅ svarer til, at en studerende består de eksaminer, der hører til et års fuldtidsstudium.

Endnu flere kloge hoveder

Københavns Universitet havde vokseværk i 2007. Både antallet af fakulteter, uddannelser, kandidater og bachelorer steg, og gruppen af studerende voksede med 13 procent til nu næsten 38.000.

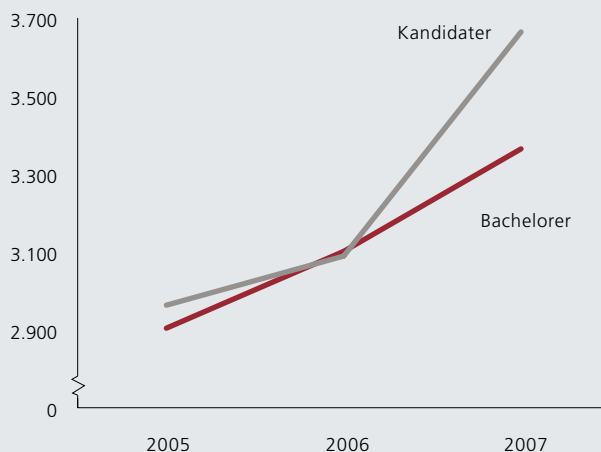
Det skyldes ikke mindst fusionen med Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) og Det Farmaceutiske Universitet, der blev til hvert sit nye fakultet ved KU. Universitetet optog

desuden væsentlig flere nye studerende i 2007, hvor i alt 5.844 nye studerende indledte deres studier på KU – 20 procent flere end året før.

Fusionen fik også antallet af færdige bachelorer og kandidater til at stige. I 2007 blev der uddannet 3.364 bachelorer og 3.664 kandidater. Det er en stigning på henholdsvis 8 procent og 18 procent i forhold til 2006. ■

I Årsrapport 2007 findes alle KU's øvrige nøgletal – herunder tal for universitetets økonomi.

Færdiguddannede bachelorer og kandidater

UNIVERSITETSLIV 2007
(ÅRSBERETNING)

© KØBENHAVNS UNIVERSITET, APRIL 2008

Udgiver

Københavns Universitet
Kommunikationsafdelingen
Nørregade 10, Postboks 2177
1017 København K

Redaktion

Anne Mette Engelbrecht (redaktør)
Ola Jørgensen, Klartekst
Jasper Steen Winkel (ansvh.)

Billedredaktion

Jens Fink-Jensen

Art director

Pete Burke

Layout

Karen Krarup

Skribenter (side)

Bodil Nyboe Andersen (4)
Anne Mette Engelbrecht (6, 8, 14, 18, 21)
Frank Stokholm (10, 24, 30, 34, 38)
Lene Düwel (12)
Malene Flagga (16)
Laura J. Munkø (20, 36, 40)
Laura Louise Sarauw (22, krøniken)
Stina Rasmussen (26)
Katherina Ludvigsen (28)
Nina Henriette Pedersen (32)
Hanne Strager (42)
Jens Fink-Jensen (44, krøniken)
Anna Christine Schmidt (krøniken)

Fotografer

Angivet ved billederne.

Tryk og repro

P. E. offset A/S, Varde

Typografi

Adobe Garamond og Frutiger

Papir

Scandia 2000,
130 gram/200 gram

Oplag

11.500

ISBN 978-87-90655-59-4

ISSN 1601-3522

Universitetsliv 2007 udgives også i engelsk udgave;
University Life 2007.

Yderligere eksemplarer på dansk eller engelsk
kan gratis bestilles hos fa-indkob@adm.ku.dk

Denne tryksag er mærket med det
nordiske miljømærke, Svanen.

Licensnr. 541 309, P. E. offset A/S, Varde

KØBENHAVNS UNIVERSITET
NØRREGADE 10
POSTBOKS 2177
1017 KØBENHAVN K

WWW.KU.DK

INTERNATIONAL ALLIANCE OF
RESEARCH UNIVERSITIES